

Ν. ΣΟΥΡ.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

10 Ὅδος Προαστείου, ἀρ. 10

Δι' ἀποστολῆς ἀποστέλλονται ἀπ' ἐδ-
θείας εἰς Ἀθήνας διὰ γραμματοσήμου,
χαρτονομισμάτων, χρυσοῦ κτλ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καρόλου Μερουβέλ: ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ, δραματικώτα-
τον μυθιστόρημα, μετὰ εἰκόνων, μετάφρασις Κ. — Φ. Γκουεράτση: Ἡ
ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα, μετάφρασις Ι. Π.
Πανᾶ. — Γεωργίου Ὀρέ: Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ, μετάφρασις Π.
Γεωργαντοπούλου.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

προπληρωτέα

Ἐν Ἀθήναις φρ. 8, ταῖς ἐπαρχίαις 8,50
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. χρυσᾷ 15.

Ἐν Ρωσσίᾳ ρούβλια 6.

Λήξαντος τὴν 31^{ην} Ὀκτωβρίου τοῦ
5' ἔτους τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστο-
ρημάτων», παρακαλοῦνται ὅσοι τῶν
κκ. Συνδρομητῶν ἡμῶν ἐπιθυμοῦσι
νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὡς τοιοῦτοι καὶ
κατὰ τὸ Ζ' ἔτος, ν' ἀποστείλωσιν ἐγ-
καίρως τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Τὴν
αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ
πρὸς τοὺς κκ. Συνδρομητάς, ὧν ἡ
συνδρομὴ ἔληξεν ἤδη τὴν 30^{ην} πα-
ρελθόντος Σεπτεμβρίου.

ΚΑΡΟΛΟΥ ΜΕΡΟΥΒΕΛ

ΟΙ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΖΟΥΑΝΝΑ ΤΡΕΛΑΝ

[Συνέχεια]

- Συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἐν Παρι-
οῖς μεγάρου;
- Βεβαίως;
- Ἐπωλήθησαν;
- Σχεδόν.
- Τοῦτο σημαίνει τελείως.
- Ὁχι, σχεδόν. Δύναμαι νὰ τ' ἀνα-
λάβω.
- Πληρῶν. Ἔστω.
- Διατί ἐν ἀρχῇ εἶπατε ὅτι ἡ λεπτο-
μέρεια αὐτῆ τῆς καταστροφῆς μου εἶναι
ἀνευ σπουδαιότητος;
- Διότι, ὁμολογουμένως εὐγενῶς, δὲν
θὰ ἦτο ἴσως κώλυμα εἰς τὸν γάμον. Ἄλλ'
ὁ τρόπος, δι' οὗ ἀπωλέσατε τὴν περιουσίαν
σας, εἶναι χειρότερος αὐτῆς ταύτης τῆς
ἀπωλείας. Εἰσθε παίκτης, τὸ δὲ Χρημα-
τιστήριον σας ἐλκύει. Δὲν ὡπισθοδρομή-

σατε οὐδ' ἀπέναντι τῶν κλεπτῶν, οὐδ'
ἀπέναντι τῶν διεφθαρμένων τοκογλύφων.
Ἄλλὰ καὶ τοῦτο δὲν θὰ ἦτο ἴσως κώλυμα
ἀνυπέβλητον διὰ τὸν γάμον. Ὑποθέτω
ὅτι θὰ παρητεῖσθε πάντων τούτων τῶν
ἐλαττωμάτων, ἀλλ' εἶναι τι χειρότερον ἔτι.

— Τί λοιπόν; ἐψέλλισεν ὁ κόμης.

Ἡ Καικιλία ἐγένετο σοβαρά.

— Τί μοι εἶπατε πρὸ τριῶν ἡμερῶν εἰς
τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου τοῦ Ἐλβέν;

— Ὅτι σας ἀγαπῶ.

— Βεβαίως.

— Εἶν' ἀληθές. Σας ἀγαπῶ πλέον καὶ
αὐτῆς τῆς ζωῆς μου.

Ἡ δεσποινὴς δὲ Φοντερόζ ἐπληξεν διὰ
τῶν δακτύλων τὸ μάρμαρον τῆς ἐστίας.

— Εἶναι ἀμφίβολον, ἀλλὰ δυνατόν. Τί
προσεθέσατε;

Ὁ κόμης ἔμεινεν ἀφωνος.

— Ἡ σιωπὴ σας σας τιμᾶ, εἶπεν ἡ
Καικιλία.

Ἀἴφνης δὲ ἐξεγειρομένη προσέθηκε:

— Τί κόσμος εἶναι αὐτός; Εἰς ποῖον
βόρβορον διδάσκαται τις; Πῶς! Ἐπειδὴ
ἔχω περιουσίαν, ἣν δὲν ἐπεζήτησα, εἶναι
ἀδύνατον ἔντιμος ἀνὴρ νὰ ἔλθῃ πρὸς με
ἐντίμως καὶ νὰ με νυμφευθῇ, διότι θὰ εὐ-
ρισκεν ἐν ἐμοὶ σύντροφον ἀρέσκουσαν καὶ
ἐντιμον, ὥστε νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτὸν ἐν τῷ
βίῳ.

Ἐσιώπησεν εἰς ἄκρον συγκεκινημένη.

Ὁ δ' Ἀμβαρὲς ἔμεινεν ἀκίνητος.

Δι' ἀποτόμου κινήσεως ἡ Καικιλία ἐ-
πλησίασε τὸν κόμητα.

— Ἔστὲ εἰλικρινῆς, ἐξηκολούθησεν, εἰ-
σθε κατεστραμμένους καὶ ἐσκέφθητε ὡς ἐξ ἑξῆς:
Ἡ κόρη αὐτῆ εἶναι πλουσία! θὰ τὴν νυμ-
φευθῶ διὰ ν' ἀνορθωθῶ. Ὁ ἀφήσω τὴν ἀ-
τυχῆ, τὴν ὅποιαν ἀπεπλάνησα δι' ὑπο-
σχέσεων καὶ ὄρκων, νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ἀ-
μηχανίας ὡς δύναται, ἐπιφυλασσόμενος
νὰ τὴν ἐπανιδῶ βραδύτερον, ἂν ἔχῃ ἀρ-
κοῦσαν ὑπερηφάνειαν, ὥστε νὰ λησμονήσῃ
τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ψυχὴν τὸσφ ἀνανδρον
ὥστε νὰ δεχθῇ ὡς ἐρωμένη τὰ χαρτονο-
μίσματα τῆς συζύγου. Αὐτό, κύριε κόμη,
εἶναι ἀποτρόπαιον.

Ἄλλὰ τί σας ἐπταῖσα ἐγώ, ὥστε νὰ
ἔλθῃτε νὰ ταραξήτε τὴν θλιβεράν μόνωσίν
μου, εἰς ἣν εἶχα συνειθῆσαι;

— Καικιλία, ἐψιθύρισεν ὁ κόμης ἰκε-
τευτικῶς, ὑπάρχουσι μοιραῖα.

— Προεφέρατε τὴν λέξιν. Naί, ὑπάρ-
χουσι μοιραῖα καὶ ἡ ἐδῶ ἀφιξίς σας εἶναι
φοβερά μοιραῖα περίστασις.

Ἄνευ ὑμῶν ἡ Ζουάννα Τρελάν, ἐρω-
μένη σας, ἡ σύζυγός σας, ὠραιότερα βε-
βαίως ἐμοῦ, ἀξιαγάπητος, εὐγενῆς καὶ
ὑπερήφανος, μία Κερανδάλ, ἡ ταλαίπω-
ρος αὐτῆ νεανίς δὲν θὰ σας ἠκολούθει με-
χρις ὁδοῦ φερομένη οὐχὶ ἐξ ἔρωτος, ἀλλὰ
ὑπὸ τοῦ δακτύλου τοῦ Θεοῦ, ἵνα οὕτως
ἀποκαλυφθῇ ἔγκλημα ἀτιμώρητον. Ἡ ἀ-
ποκαλύψις αὐτῆ πλήττει πάντας ἡμᾶς,
καὶ ἐμὲ ὡς τοὺς ἄλλους, διότι ἡ ἀτίμω-
σις ἐνὸς μέλους τῆς οἰκογενείας ἀντανα-
κλᾶ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.

— Ὡ! εἶπεν ὁ κόμης μετὰ νεύματος
διαμαρτυρίας.

— Naί. Δὲν ἀπεκδύομαι τῆς εὐθύνης.
Συμφωνεῖτε λοιπόν ὅτι εἰσθε ἀπαίσιοις
ἀνθρωποι, τὸν ὅποιον πρέπει τις νὰ μισῇ;

Ὁ κόμης ἠγέρθη.

— Πατάξατέ με, εἶπεν, ἔχετε δίκαιον.
Δὲν θὰ ὑπερασπισθῶ. Παρεσύρθη ὑπὸ τοῦ
ρεύματος ὡς τόσοι ἄλλοι καὶ ἐπινογήμων.

Εἰς ὑμᾶς διετῖδα τὴν σωτηρίαν καὶ προσε-
κολήθη. Τίς θὰ ἐπραττεν ἄλλως; Πλὴν
ἅμα σας εἶδα σας ἠγάπησα ἀμέσως ὡς
πλάσμα θεῖον ἔχον ὅλα τὰ προσόντα καὶ
προτερήματα, πλάσμα ἐλκύνον καὶ σαγην-
εῦον. Λοιπόν, ἦδη βλέπω, ὅτι δὲν ἔχετε
ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμέ. Τοιοῦτοτρόπως
ἐκλείπει καὶ ἡ τελευταῖά μου ἐλπίς. Ἦτο
φαινὸν ὄνειρον ὠρῶν τινῶν. Ἀφυπνίζομαι.

Ἦδη ἐν μόνον μοὶ ὑπολείπεται...

— Τί θὰ πράξητε;

— Ὅθ φονευθῶ.

— Ὅθ ἦτο δίκαιον. Μὴ σπεύδετε ὅμως.
Τίς δύναται νὰ προτῖν τὸ μέλλον;

— Δὲν ὑπάρχει πλέον μέλλον δι' ἐμέ.

— Πιστεῦσατέ μοι, ἀναμείνατε.

— Τί! Ὅθ μοὶ δώσητε ἔτι ἐλπίδας;

Δὲν τολμῶ νὰ το πιστεύσω.

— Καὶ ἔχετε δίκαιον. Ἄλλ' ἀναμείνατε.

— Πρὸς τί;

— Δὲν σὰς εἶπον ὅτι γνωρίζω μέσα διὰ ν' ἀποφύγητε τὴν ἀνεπανόρθωτον ταύτην παραφροσύνην;

— Δὲν σὰς ἐννοῶ.

— Δὲν σημαίνει.

Ἠγέρθη καὶ ἡ Καικιλία.

— Ἰδίως μὴ εἶπτε λέξιν εἰς οἰονδήποτε. Ἄρκετὰ ἐλέχθησαν ἤδη.

Ἦτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ.

Ὁ κόμης, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς θερμάστρας, ἠκολούθει αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματός.

Ἡ νεανίς ἐστράφη:

— Ἐννοήσατε, οὔτε λέξιν! Θὰ ἐνεργήσωμεν μυστικῶς. Αὐριον θὰ σὰς προτείνω συμφωνίαν τινά.

— Συμφωνίαν! ἐψιθύρισε ὁ δ' Ἀμβαρές.

— Μήπως ὁ γάμος μας δὲν ἦτο συμφωνία; Μὴ φονευθῆτε, εἶπεν ἡ Καικιλία μετὰ τινος πικρίας, ἀλλὰ περιμεινάτε.

Καὶ προσκλίνασα ἐξήλθε.

ΙΖ'

Πέριξ τοῦ Πενοῆ.

Ἡ εἰδήσις τοῦ γάμου τῆς δεσποινίδος δὲ Φοντερόζ μετὰ τοῦ κόμητος δ' Ἀμβαρῆς, εἰδήσις ἤδη βεβαία καὶ ὀριστική, διαδοθεῖσα αἰφνης καθ' ἅπασαν τὴν περιοχὴν, ἐνέσκηψεν ἐπὶ τῆς ἐπαύλεως τῶν Κερανδάλ ὡς βράχος ἐπὶ ἐρειπωμένης καλύβης.

Ἡ ἄλλοτε εὐχαρὶς καὶ πλήρης ζωῆς ἐπαυλὶς εἶχε καταστῆ θλιβερά, σιωπηλὴ καὶ πένθιμος.

Ἡ Ροζίνα δὲν ἤδε πλέον. Ἐφύλαττε τὴν Μαριάνναν ἡμιθανῆ, καταναλισκομένην ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ καὶ ἐν ληθάργῳ διατελοῦσαν.

Ὁ μικρὸς Ζοσὲλ ἠσχολεῖτο εἰς τὰ ἔργα τοῦ σιωπηλῶς. Ὁ δὲ Ἰβ, ἐξηπλωμένος ἐπὶ ἀχυρῆνης στρωμνῆς, διετέλει ἐν ἄκρα ἀπελπισία.

Τὸ πρῶτον ἤδη ὁ καρτερικὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ κατηράτο τὸ πεπρωμένον του.

Ἀνελογίζετο τὸ παρελθὸν καὶ παραβάλλων αὐτὸ πρὸς τὸ παρὸν ἔβλεπε μετὰ φρίκης τὴν θλιβερὰν κατάστασιν, εἰς ἣν περιήλθεν ἡ οἰκογένειά του. Ἀνελογίζετο τὴν τύχην, ἣτις ἀνέμενε τὴν ἀδελφὴν του Ἀγνὴν καὶ ἡ καρδιά του ἐσπαράσσεται.

Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Κορεντῖνος ἦσαν ἔξω.

Οὐδεὶς ἐγνώριζε ποῦ.

Ὅτε ἤλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, ὁ ἱερεὺς, ὅστις δὲν ἐγκατέλιπε τοὺς ἀτυχεῖς αὐτοῦ φίλους, ἀφίκετο ὡς συνήθως.

— Πῶς! ἔρχεσθε ἀκόμη εἰς τὴν ἀτυχῆ αὐτὴν οἰκίαν! εἶπεν ἡ Ἀγνὴ κλαίουσα.

— Ἄν οἱ ἄλλοι σὰς ἐγκαταλείπωσι, τέκνον μου, ὑπέλαβεν ὁ γενναῖός φρων ἱερεὺς, ἐγὼ θὰ μείνω πιστὸς μέχρι τέλους. Ἐλπίζετε.

Ἐφερὲν ἄλλως τε παρηγόρους εἰδήσεις.

Εἰς τὸ χωρίον οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἦσαν περιλυποί.

Ἦγάπων τοὺς Κερανδάλ.

Ἐπραττον τὸ καλὸν ὡς εἰ ἦσαν πλούσιοι.

Ἡ οἰκία τῶν ἦν προσιτὴ τοῖς πᾶσι. Τὸ ὀλίγον, ὅπερ εἶχον, διενέμοντο αὐτὸ μετὰ τῶν ἄλλων.

Χάρις εἰς αὐτὸν οἱ πένητες δὲν ἐστεροῦντο τοῦ ἐπιουσίου.

Πάντες ἀνεξαιρέτως ἀπελάμβανον παρὰ τῶν Κερανδάλ πολλὰν περιποιήσεων.

Οὕτως ὁ ἱερεὺς ἐβεβαίωσεν τὴν Ἀγνὴν ὅτι ἡ ἐνορία του ἅπασα ἦν λίαν τεθλιμμένη συμμεριζομένη τὴν δυστυχίαν των.

Ἐκ τοῦ θρυλλουμένου ἐγκλήματος οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐπίστευον.

Ἡ θλιψὶς τῶν Κερανδάλ ἦν πένθος κοινόν.

Ὁ ἱερεὺς διηγεῖτο ταῦτα τῇ Ἀγνῇ ἵνα παρηγορήσῃ αὐτήν.

Μετεχειρίζετο τὰς ἐγκαρδιωτέρας καὶ ἀγαθοτέρας πρὸς τοῦτο φράσεις.

Ἦτο ἀληθὴς φίλος καὶ γενναία καρδιά.

Ὁλίγον κατ' ὀλίγον τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας εἰσῆλθον τὸ μὲν μετὰ τὸ δὲ ἐν τῷ μαγειρείῳ.

Ἦν τὸ αὐτὸ θέαμα, οἷον ἐν ἀρχῇ τῆς ἱστορίας ταύτης. Ἡ ἐστία ἀπήστραπτεν ἐκ τοῦ πυρός. Ὁ ἀπὸ τῆς στέγης ἀνηρητημένος λαμπτήρ ἐφώτιζε τὴν αὐτὴν τράπεζαν, περὶ τὴν ὁποῖαν οἱ αὐτοὶ συνδιαιτούμενοι ἦσαν ἡρωισμένοι, πλὴν τῆς Μαριάννης καὶ τοῦ ἐνωμοτάρχου γενομένου ἤδη ἐχθροῦ.

Ἡ Μαριάννα ἔκειτο ἐν τῷ δωματίῳ τῆς κλινῆρης.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἡ Ἀγνὴ ἠγείρετο ἵνα ἀκροασθῇ μήπως ἀκούσῃ παράπρονόν τι τῆς μητρὸς αὐτῆς.

Τὸ Ἀλσατιανὸν ὄρολόγιον εἰργάζετο πάντοτε.

Ἄλλὰ πένθιμος σιγῇ ἐβασίλευε

Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἀνοίξῃ τὰ χεῖλη.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ζοσίλ ἦν εἰς ἄκρον τεθλιμμένος. Δὲν ἠννόει μὲν ἀκριβῶς περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἐθλίβετο ὅμως βλέπων τεθλιμμένους τοὺς αὐθέντας αὐτοῦ.

Ἡ Ροζίνα συνεθλίβετο μετὰ πλείονος τρυφερότητος παρὰ τοῦ φίλου αὐτῆς. Ἦτο πιστὴ τῇ δυστυχίᾳ αὐτοῦ, ἡ γενναῖός φρων Βρεττανίς.

Ἀμφότεροι ἠτένιζον ἀλλήλους καὶ συνεθλίβον τὰς χεῖρας ὑπὸ τὴν τράπεζαν χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ προφέρωσι.

Ἐνίοτε ἡ Ροζίνα ἔτεινε τὸ οὖς ἀκούουσα ὑποπτον θόρυβον. Ἐφοβεῖτο μήπως ἔλθωσι χωροφύλακες καὶ συλλάβωσι τὸν Ἰβ!

Δὲν ἦτο εὐκολον νὰ συλλάβωσιν ἔντιμον ἄνθρωπον καὶ ν' ἀπαγάγωσιν αὐτὸν ὡς κακοῦργον! Μάλιστα δ' ἐν τῇ οἰκίᾳ του! Ἀδύνατον!

Δὲν τὸ ἐπίστευεν ἐν τούτοις δέος κατελάμβανεν αὐτὴν ἐπὶ τῷ ἐλαχίστῳ κρότῳ καὶ ἔσπευδε νὰ ἴδῃ πρὸς τὰ ἔξω.

Μόνος ὁ ἀνεμὸς ἐσύριζε διὰ τῶν δένδρων.

Ἄλλως τε οἱ φύλακες κῦβες εἰσῆλθον οὐδεὶς φόβος ἐπομένως ὑπῆρχεν.

Ὁ Ἰάκωβος δὲν εἶχε μεταβληθῆ.

Ἦτο, ὡς πάντοτε, ἤρεμος καὶ ἀδιάφορος, κατὰ τὸ φαινόμενον.

Ἐσκέπτετο τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς εἰσαγγελεῖς. Ἄλλὰ ποῦ θὰ εὑρίσκον μάρτυρας; ποῦ θὰ εὑρίσκον ἀποδείξεις; Αὐτὸς βεβαίως δὲν θὰ παρεῖχε τοιαύτας.

Προσεῖχε τὸν Κορεντῖνον, μεθ' οὗ συνεννοεῖτο, χωρὶς νὰ ὁμιλῶσι. Δι' ἐνὸς νεύματος, δι' ἐνὸς βλέμματος ἠννοοῦντο ἀμοιβαίως.

Λήξαντος τοῦ νεύματος, ἡ Ἀγνὴ ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωματίον τῆς μητρὸς τῆς.

Οἱ ἄλλοι ἀνῆψαν τὰς καπνοσούριγγας αὐτῶν. Αἰφνης ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ ὁ Ζεαννῖνος εἰσῆλθεν.

Ὁ φύλαξ εἶχε τὸ ὕφος αὐστηρὸν καὶ τραχύ. Ἦν δὲ ἰσχνότερος καὶ μᾶλλον καταβεβλημένος.

Ἐνδόμυχος θλιψὶς κατεβίβρωσκεν αὐτόν.

Δὲν ἔτεινε τὴν χεῖρα εἰς τοὺς ἄλλοτε φίλους του καὶ οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ τεῖνῃ αὐτῷ τὴν ἰδικὴν του.

— Καλὴ ἐσπέρα, εἶπε.

Καὶ πάραυτα δι' ἠλλοιωμένης φωνῆς προσέθηκε:

— Πῶς εἶναι ἡ μητέρα;

— Κακά.

— Εἰμπορῶ νὰ τὴν ἴδω;

— Βέβαια. Πήγαινε.

Ἀνῆψε τότε λαμπτήρα ὁ φύλαξ καὶ ἀνῆλθε τὴν κλίμακα.

Οἱ ἄλλοι ἐξηκολούθουν νὰ καπνίζωσι.

— Βλέπετε, παπᾶ μου, εἶπεν ὁ Κορεντῖνος μετὰ πικρίας. Καὶ ὁ Σακκοράφας ἀκόμη, τὸν ὁποῖον ἀνεστήσαμεν, δὲν μας δίδει πλέον τὸ χέρι.

Καὶ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὰς σκέψεις του.

Ὁ ἱερεὺς ἐπιεν ὀλίγην ρακίην.

— Αἱ κρίσεις τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι ἀσφαλεῖς, εἶπε μεθ' ὕψους ἐπισήμου.

Μετ' ὀλίγον ὁ Ζεαννῖνος κατηῆλθε.

— Ἡ δεσποσύνη νυμφεύεται, εἶπε.

— Τὸ γνωρίζομεν, ἐτονθόρισε ὁ Ἰάκωβος.

— Ἄ!

— Ὅλος ὁ κόσμος τὸ γνωρίζει.

— Κορεντῖνε! εἶπεν ὁ φύλαξ νεύων αὐτῷ νὰ ἐξέλθῃ.

Ὁ Κερανδάλ ἠγέρθη καὶ ἠκολούθησε τὸν Ζεαννῖνον ἔξω.

— Καλὴν νύκτα, εἶπεν ὁ φύλαξ.

Εἰς τὴν ἐξώθυραν ὁ Σακκοράφας ἔλαβεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἓν γραμματίον.

— Μία ἐπιστολή, εἶπεν. Εἶναι ἀπὸ τὴν δεσποσύνην.

Σκότος βαθθὺ ἐπεκράτει· ἀνευ τούτου θὰ ἔβλεπεν ὁ φύλαξ τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ φίλον ὠχρίωντα.

— Καλὴν νύκτα, Κορεντῖνε, εἶπεν ἀπερχόμενος.

[Ἐπεταὶ συνέχεια].

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

Ὁ Μαμφρέδης ἐπληροφόρηθη καθ' ὁδόν, ὅτι οἱ Σαρακηνοί, μαθόντες ὅτι ἤρνηθη νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν μεταξὺ Ἀμνηρᾶ καὶ Ἀγγαλῶνος μονομαχίαν, ἐγκατέλιπον τὰς θέσεις των καὶ κλεισθέντες εἰς τὰ καταλύματα των ἐθρήνουν τὸν Ἰουσοῦφ, ὡσανεὶ οὗτος εἶχεν ἐνταφιασθῆ, — καὶ ὅτι οἱ ἔχθροί ἐπωφεληθέντες τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἀνῆλθον ἐπὶ τὰ τείχη. Ἐταράχθη ἐπὶ τούτῳ, ἀλλὰ δὲν ἀπεθαρρύνθη, καὶ σπεύσας διῆλθεν ὑπὸ τὰ καταλύματα τῶν Σαρακηνῶν κραυγάζων :

— Ἰουσοῦφ, Ἰουσοῦφ!

— Τί ζητεῖ ὁ Μουλεᾶς ἀπὸ τοῦ ζῆφου, τὸ ὅποσον ὀμιλεῖ; — ἀπήντησεν ὁ Ἀμνηρᾶς, ἐξελθὼν ἐπὶ τοῦ ἀνδῆρου καταβεβλημένους τὴν ὄψιν.

— Δὲν σοὶ τὸ προεῖπον; Ἐνεκα σοῦ οἱ ἔχθροί εἶναι ἐν τῷ φρουρίῳ. Ἐξέλθε νὰ τοὺς ἀποκρούσωμεν.

— Πῶς θὰ τὸ πράξω, ἀφοῦ δὲν ἔχω σπάθην;

— Σοὶ δίδω τὴν ἰδικήν μου.

— Καὶ τὸν βραχιόνα ποῖος θὰ μοὶ τὸν δώσῃ;

— Ἡ μάχη.

— Καὶ τὴν καρδίαν;

— Θὰ σοὶ ἀποσπάσω αὐτήν, ἂν ποτε σὲ λάβω εἰς τὰς χεῖράς μου, ἀνέκραξε πλήρης ὀργῆς ὁ Μαμφρέδης. Ἔσο κατηραμένος, ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πατρός σου! ἐν τῇ ἀγιότητι τῆς πίστεώς σου! — καὶ ὤρμησε πλήρης θάρρους εἰς τὴν μάχην.

Ἐμάχοντο δὲ εἰς διάφορα μέρη καὶ ἡ ἔκβασις τῶν διαφορῶν συμπλοκῶν ἦτο διάφορος.

Τὰ σκότῃ τῆς νυκτός, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πυκνούμενα, καθίστων αὐτὰς φοβερωτέρας.

Οἱ Γάλλοι, ἂν εἶχον καταλάβῃ ἕξ ἀπροόπτου τὸ φρούριον, ἐδείκνυον ἤδη ὅτι ἦσαν ἄξιοι νὰ καθέξωσιν αὐτὸ διὰ τῆς ἀνδρείας των.

Ἀπωθούμενοι, δὲν ἐδειλίωσαν τοξεύμενοι ἀνωθεν, ἐκ τοῦ πλαγίου, κατὰ μέτωπον, ἐπανήρχοντο μετ' ἀξιοθαυμάστου ἀταραξίας εἰς τὴν ἔφοδον.

Δὲν ἦτο αὕτη τακτικὴ μάχη· ἀλλ' ἀπειράριθμοι συμπλοκαί, ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν ταῖς πλατείαις, πανταχοῦ.

Ἐκάστη ἀκρα ὁδοῦ ἐχρησίμευε πρὸς νέαν ἀμυναν εἰς τοὺς Νεαπολίτας· ἐκάστη δ' οἰκία, ὡς ἀκρόπολις. Ἀμφοτέρωθεν ἠκούετο ἐν τῷ σκότει φοβερὰ ἢ κραυγὴ τοῦ πολέμου :

— Μουζοᾶ! ... Μουζοᾶ! ... Ζήτω ἡ Γαλλία καὶ ὁ ἅγιος Μαρτίνος!

— Σοηβία! ... Σοηβία! ... Ζήτω ὁ Μαμφρέδης καὶ ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀετός!

Οἱ ἄνδρες ἐξηγριοῦντο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, φονεύοντες πάντα προστυχάνοντα ἀδιακρίτως, εἴτε ἐχθρὸς ἦτο εἴτε φίλος.

Τὰ φοβερὰ σκότῃ, διεδέξατο φοβερῶτερον ἔτι φῶς· ἡ πυρκαϊά!

Ἐφαίνετο σκηνὴ ἀξία δαιμόνων.

Ἄνδρες, ὄπλα, ζῶα, ἔκειντο ἀναμίξ.

Τὸ ἀπαίσιον φῶς καθίστα οἰκτροτέρην τὴν ὄψιν τοῦ θνήσκοντος· ἀπειλητικώτερον τὴν τοῦ φονέως.

Ἀπὸ τοῦ σκότους ἐφαίνοντο προκύπτουσαι χεῖρες καὶ ξίφη ἀπαστράπτοντα, οἰονεὶ ἐκρέμαντο ἐν τῷ κενῷ· εἰς ὄλολυγμός, καὶ ἐξεσφενδονίζοντο μακράν.

Πρόσωπα πεσόντων, ἄτινα ἐν τῷ σπασμῷ τοῦ ἄλγους, κρυπτόμενα ἐνίοτε ἐν τῷ σκότει, διεκρίνοντο αὐθις ἐν τῇ ἀνταυγείᾳ τῆς πυρκαϊᾶς, ἔρμαια τοῦ θανάτου.

Ἰκεταὶ διεκόποντο ὑπὸ δεινῶν κτυπημάτων, καὶ τὰ κτυπήματα ἐτιμωροῦντο διὰ σφαγῶν.

Τὸ αἷμα ἀπῆτει αἷμα.

Ὁ φονεύων κατὰ πρόσωπον ἐπιπτε συχναῖς διαπερασθεὶς ἐκ τῶν νώτων.

Οἱ ἵπποι μαϊνόμενοι ἐπέφερον οὐ σμικροτέρας καταστροφὰς καὶ ἐνέπνεον οὐχ' ἥσσονα τῶν ἵππέων τρόμον (πάντα διαφθειρόνται ἐν τῇ σχολῇ τοῦ ἀνθρώπου!).

Ἐτρεχον ὡσεὶ δαιμονισμένοι, ἐν μέσῳ τῶν συμπλοκῶν χρεμετίζοντες, οἱ δὲ διασταλμένοι ρῶθῶνές των ἐφαίνοντο ὄσφραϊνόμενοι τὴν καταστροφὴν.

Κατέσχιζον διὰ τῶν ὀδόντων καὶ κατεπάτουν διὰ τῶν ποδῶν.

Οἱ πόδες των ἐβυθίζοντο ἄχρι τῆς πρώτης ἀρθρώσεως ἐν τῷ αἵματι.

Ἡ δὲ πυρκαϊά, ὑπερεῖχεν ἐν τῷ ἔργῳ ἐκείνῳ τῆς καταστροφῆς!

Ὑπὸ τὸ φῶς ὁμοίως λαμπάδος, καταστρώνει τὰ νυκτερινὰ του σχέδια ὁ πόλεμος.

Πιστεύεται ὅτι ἂν οἱ Ἀπούλιοι δὲν εἶχον ἀπωλέσῃ μέρος τοῦ θάρρους των, ἔνεκα τῆς αἰφνιδίας ἐν τῷ φρουρίῳ εἰσβολῆς τῶν ἐχθρῶν, ἢ ἂν ἐκ τοῦ φόβου μὴ οἱ Σαρακηνοὶ ἤθελον στρέψῃ τὰ ὄπλα των κατὰ τοῦ Μαμφρέδου δὲν ἤθελον ὄλως ἀποθαρρυνθῆ, θὰ ἐξήρχοντο νικηταί.

Ἄλλ' ἀπωλέσαντες τὴν πεποίθησιν, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν εἶχον μείζονα ἀνάγκην εὐσταθείας, καὶ προσβαλλόμενοι γενναίως ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἐνισχυόμενων ἀπαύστως ὑπὸ νέων στρατιωτικῶν σωματων, ἤρξαντο νὰ κλονίζονται.

Ἀντεῖχον μόνον ἐν τῇ συνοικίᾳ, ἔνθα ἐμάχετο ὁ Μαμφρέδης· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ προσβληθέντες ἐκ τῶν πλαγιῶν ὁδῶν, καταληφθεῖσάν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἔστρεψαν τὰ νῶτα κραυγάζοντες: ὁ δυνάμενος σωθῆτω!

Τότε ἤρξατο φρικώδης σφαγὴ!

Οἱ ἐχθροὶ ἐδίωκον αὐτοὺς μετ' ἀκατασχετοῦ θηριωδίας, φονεύοντες πάντας τοὺς ἀνθισταμένους ἢ πίπτοντας.

Ἡ ἡλικία δὲν ἔσωζε τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους· τὸ φύλον ἐξήγειρεν αἰσθήματα

λαγνείας, οὐχὶ οἴκτου· τὰς τάλαιπῶρους γυναῖκας ἔσφαζον, ἀφοῦ ἠτίμαζον αὐτὰς.

Ὁ νοῦς ἡμῶν δὲν ἀντέχει νὰ διηγηθῇ τὴν ὑπὸ τῶν γαλλικῶν ὄπλων γενομένην κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην καταστροφὴν, καίπερ δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν ἀνθρωπίνων ιστοριῶν ἀποτελεῖται ἐκ τοιούτων κατορθωμάτων. Ἄρκει νὰ γινώσκωμεν ὅτι οἱ διὰ σιδήρου καὶ πυρὸς ἀπολεσθέντες ὑπερέβησαν τοὺς μυρίους.

Ὁ Μαμφρέδης, συμπαρασυρθεὶς ὑπὸ τῶν φευγόντων στρατιωτῶν του καὶ γινώσκων ὅτι ἡ φωνὴ τοῦ φόβου ἦτο ἰσχυροτέρα τῆς ἰδικῆς του, ποθῶν νὰ ἀποθάνῃ μαχόμενος καὶ οὐχὶ φεύγων, κατέβαλεν ὑπέρτατον ἀγῶνα καὶ ἔστρεψε τὸν ἵππον του.

Θὰ εὕρισκε βεβαίως ὅ,τι ἐζήτηι, διότι διεκρίνετο ἐκ τοῦ ἀργυροῦ ἀετοῦ, ὃν ἔφερον ἐπὶ τοῦ κράνους, καὶ κατ' αὐτοῦ θὰ ἐστρέφοντο πάντα τὰ τῶν ἐχθρῶν ξίφη... ἂν μὴ αἰφνης σῶμα ἐνόπλων, οὗς τότε πρώτην φοράν ἐβλεπεν, ἐξορμήσαν ἐκ τῆς εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἀβρούτσου ἀγούσης, ἤθελε περικυκλώσῃ αὐτὸν κραυγάζων :

— Σοηβία! Σοηβία!

Ἴππεὺς δέ, γίγας τὸ σῶμα, ἔχων ἐπὶ τοῦ κράνους λύκαιναν, διασχίσας τὸ πλῆθος, ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸν καὶ κύψας ἀπὸ τοῦ ἐφιππίου εἶπε ταχέως :

— Βασιλεῦ, τὸ φρούριον ἠλώθη. Ὁ

Προβηγιανὸς ὑπερσχύει· ἂν ἐφθάναμεν πρότερον, θὰ ἀνδεικνύομεν ὑμᾶς νικητὴν. Τώρα δυνάμεθα μόνον νὰ σᾶς σώσωμεν. Δὲν μᾶς γνωρίζετε, ἀλλ' εἴμεθα φίλοι σας.

Λοιπὸν δὲν ἔφθασεν ἀκόμη ἡ ὄρα μου... ἐσκέφθη ὁ Μαμφρέδης... εἶτα ἀπήντησεν :

— Εὐχαριστῶ, βαρῶνε... καὶ ἀφοῦ ἤλθετε, δέχομαι ὑμᾶς... Ἐν Βενεβέντῳ, δυνάμεθα ν' ἀναχαιτίσωμεν μίαν ἀκόμη φοράν τὴν τύχην τοῦ Κερόλου.

— Καί, ἂν ὁ Θεὸς θέλῃ, νὰ τὸν καταβάλωμεν... προσέθετο ὁ ἄγνωστος...

Εἶτα ὑψώσας τὴν φωνήν, ἣτις ἐδέσποσε τοῦ θορύβου, διέταξε τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀνδρας νὰ συσφιγθῶσι, νὰ προτείνωσι τὰς λόγχας καὶ νὰ προχωρήσωσι. Τὸ σιδηροῦν τοῦτο τάγμα ἐβάδιζε, διασκορπίζον πάντας ὅσους ἤθελον νὰ ἀνακόψωσι τὴν πορείαν του, καὶ ἐπλησίαζε βραδέως, ὡς βαρεῖα ἀμαξία, εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἀβρούτσου, καλουμένην τότε τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου.

— Τὰ τέκνα μου; ἡ βασίλισσα;... ἐκραύγασεν αἰφνης ὁ Μαμφρέδης καὶ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν εἰς τὸν παρὰ τὸ πλευρὸν ἵππεα ἐπαλινδρόμησε.

— Τὰ τέκνα του!... ἠκούσθη τότε εἰπούσα φωνὴ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ τάγματος. Ἄς τὰ σώσωμεν.

Ὁ ἵππεὺς, ὅστις ἐφαίνετο ὁ ἀρχηγός, διέταξε τοὺς στρατιώτας του ν' ἀκολουθήσωσι τὸν Μαμφρέδην καὶ νὰ τὸν ὑπερασπίσωσιν ἄχρι τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵματός των.

Ἀποτρόπαια θεάματα ἐβλεπεν διερχόμενοι καὶ ἀπαιτοῦντα ἐκδίκησιν. Καὶ ὁ μὲν, ὡσεὶ προσκαλούμενοι εἰς σπουδαί-

τερον ἔργον, δὲν ἐξεδίκουν αὐτά. Κάμψαντες τὴν πλατεῖαν τῆς Παναγίας τῶν Πέντε Πύργων, εἶδον ἐν τῇ λάμπει τῆς πυρκαϊᾶς ἐν, ὅπερ ἐξήγειρεν ἅπασαν αὐτῶν τὴν ἀγανακτικὴν.

Ἐπὶ τινος νεκροῦ, ἐθρήνει ἀγωνιωδῶς ὀλολύζουσα ἄραιστατὴ νεανίς, ἂν σύζυγος αὐτοῦ ἢ ἐρωμένη ἀγνοεῖται, καλοῦσα αὐτὸν διὰ τῶν τρυφερωτέρων ὀνομάτων καὶ ὀμιλοῦσα πρὸς αὐτόν, ὡσανεὶ εὐρίσκοντο ἐν ἐρωτικῇ συνδιαλέξει. Τόσον σφοδρῶς ἐτάρασεν αὐτὴν τὸ πάθος, ὥστε ἐνίοτε ἐφαντάζετο τὸν νεκρὸν, ὡς εἶχεν ἰδῆ αὐτὸν κατὰ τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας, καὶ δὲν διέκρινεν ὅτι ἦτο τότε κατεσπαραγμένος καὶ πελιδνός... Ὁ δυστυχής!... τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἐκρέμαντο ἀκίνητα, πλήρη αἱματώδους ἀφροῦ... καὶ ὅμως ἐκείνη ἐκόλλα ἐπ' αὐτῶν τὰ ἰδικά της, ὥσει θέλουσα νὰ ροφήσῃ τὸ νέκταρ τῆς ἡδονῆς.

Παρ' αὐτὴν ἴστατο στρατιώτης, ὅστις τῇ ἔλεγε νὰ ἀπομάξῃ τὰ δάκρυά της, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ ὁ Πάπας, ἐκλέγουν ἀμέσως ἄλλον... τὴν παρηγόρει δὲ δι' ἐπιχειρημάτων, ἅτινα δὲν θέλω ν' ἀναφέρω. Ἐπὶ τέλους, ἰδὼν ὅτι οὐδὲν διὰ τοῦ τρόπου τούτου κατώρθου, ἤρπασεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κόμης καὶ τὴν ἔσυρεν ἀσπλάγχχνως. Ὡ! Ποία ὄψις ἦτο ἡ τῆς ταλαιπώρου νεάνιδος! Πῶς ἔτεινε τὰς χεῖρας εἰς τὸν νεκρὸν! Διὰ πόσων ἀγῶνων προσεπάθει νὰ φύγῃ τὰς συρούσας αὐτὴν χεῖρας!

Οἱ ὀπισθεν τοῦ Μαμφρέδου τρέχοντες ἰππεῖς ἔρρηξαν φοβερὰν κραυγὴν καὶ ἀντιπαρήλθον...

Εἰς μόνον ἐξῆλθε τῆς γραμμῆς καὶ περνίσας τὸν ἵππον τοῦ ἔφθασεν ἀπροδοκῆτως εἰς τὰ νῶτα τοῦ στρατιώτου. Ὑψώσας δὲ ὅσον ἠδύνατο περισσότερον τὴν χεῖρα, τοιοῦτο κτύπημα κατήνευκεν ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας του, ὥστε ὁ πέλεκυς διαρρήξας τὰς σιδηρὰς στεφάνας εἰσῆλθεν ἅπας σχεδὸν ἐν τῷ κρανίῳ του... τὸ αἷμα ἀνεπήδησε θερμὸν ἀπὸ τῆς πληγείσης κεφαλῆς... καὶ ὁ στρατιώτης κλονισθεὶς ἔπεσεν... ἀλλὰ καὶ πεσὼν δὲν κατέλιπε τὴν κόμην τῆς δυστυχοῦς... ἐν τῇ λύσει τῆς ἀγωνίας του ἀπέσπασε τὸ πλεῖστον αὐτῆς...

Οἱ ἀπὸ τῶν δακτύλων του ἐξερχόμενοι ὄρατοι βόστρυχοι ἐμαρτύρουν περὶ τῆς θηριωδίας του, καὶ τὸ διερρηγμένον κρανίον του ἐμαρτύρει περὶ τῆς τιμωρίας, ἣν ὑπέστη.

Ἡ ταλαιπώρος νεανίς ἔπεσεν αὐθις πρηνῆς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ καὶ ἤρχισε τοὺς θρήνους σπαρακτικωτέρους ἢ πρὶν.

Ἄς ἐπιτρέψωσι νῦν ἡμῖν οἱ ἀναγνώσται, ἵνα χρώμενοι τοῦ προνομίου τῶν μυθιστοριογράφων ὀπισθοχωρήσωμεν ἐν βῆμα, διηγούμενοι τι καὶ περὶ τῆς βασιλείσης Ἐλένης καὶ τῶν τέκνων της.

Ὁ Κορράδος τοῦ Περλιόνου Βενιγκάζα, ὁ καταληφθεὶς φρουρὸς ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Ἁγίου Γερμανοῦ, ἠγνῶει ὅτι τὸ φρούριον δὲν ἠμύνετο πλέον καὶ μὴ βλέπων ἐπανερχόμενον τὸν Μαμφρέδην, ὅπως σῶη τοὺς οἰκείους του, ἐφοβήθη μὴ ἔπεσε μαχόμενος, ὅθεν συναθροίσας ταχέως πάν-

τας τοὺς ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἱππότες, εἶπεν αὐτοῖς :

— Κύριοι ἱππῶται, ὅστις ὑμῶν ἐπιθυμεῖ νὰ ἀγοράσῃ τὴν ζωὴν διὰ τῆς αἰσχύνης, ἄς ἀπέλθῃ ἀμέσως καὶ ἄς καταφύγῃ ὅπου ἢ συνείδησις αὐτοῦ τῷ ὑπαγορεύσῃ. Ὅστις δὲ θέλει νὰ μείνῃ πιστὸς εἰς τὸν βασιλέα του, ἄς μάθῃ ὅτι δὲν ἀπολείπεται αὐτῷ ἡ ἔντιμος θάνατος.

Πάντες ἀπήντησαν ὅτι ἤθελον νὰ μείνωσι πιστοὶ εἰς τὸν Μαμφρέδην, καὶ ὅτι δὲν ἐφοβοῦντο τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὸ αἶσχος.

— Εἶθε ὁ οὐρανός, εἰς ὃν ἀρέσκουσι τὰ γενναῖα ἔργα, νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀνδρείαν ὑμῶν καὶ τὴν πίστιν, εἶπεν ὁ Βενιγκάζας.

Εἶτα ὠχύρωσε τὰς θύρας, ἐτοποθέτησε καταλλήλως τοὺς στρατιώτας καὶ ἤλπισεν ἐπὶ τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἣν ἀπαύστως ἐπεκαλεῖτο. Ἀφοῦ δ' ἔπραξε πανθ' ὅσα προσῆκον εἰς συνετὸν ἀρχηγόν, μετέβη παρὰ τῇ βασιλείᾳ.

Ἐκλονεῖτο ὁ πιστὸς θεράπων ἀνερχόμενος τὰς κλίμακας, ἐθρήνει καὶ συναπτῶν ἐνίοτε τὰς χεῖρας ἔλεγε στεναχῶν :

— Ὡ οἶκε τοῦ εὐγενοῦς Μαμφρέδου, ποῦ κατήντησας!...

Εἰς δὲ τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὰς δεσποινίδας, αἵτινες συνήντων αὐτὸν καὶ τὸν ἠρώτων ἐν ἀγωνίᾳ:

— Τί νέα, αὐθέντα;

Ἀπῆντα :

— Ἐπικαλέσθητε τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ!... καὶ παρήρηχο.

Ἀφικόμενος εἰς τὰ δώματα τῆς βασιλείσης ἔστη, ἀπέμαξε τὰ δάκρυά του διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρὸς καὶ ἔκρουσεν ἐλαφρῶς. Ἀνοιξάσας τὴν θύραν τῆς Γισμόνδης, εἰσῆλθε προσποιούμενος θάρρος. Ἄλλ' ὅτε εἶδε τὴν οἰκογένειαν τοῦ κυρίου του, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα καὶ ἐγονυπέτησε θρηνῶν παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ βασιλίςσα.

— Τί εἶναι αὐτά, μεγάλε καγκελλάριε; ἠρώτησεν ἡ εὐγενὴς Ἐλένη.

— Δέσποινα, τὸ φρούριον ἠλώθη...

— Ἠλώθη! καὶ ὁ Μαμφρέδης;...

Ὁ Κορράδος δὲν ἀπήντησε.

— Παναγία Παρθένε! Μὴ ἀπέθανε;

— Ἀπέθανε!... ἐκραύγασαν ταῦτο χρόνως ἢ τε Ἰόλη καὶ ὁ Μαμφρέδης.

— Ἀγνοῶ, ἂν ἀπέθανε, δέσποινα... ἀλλ' ἀγνοῶ καὶ ἂν ζῆ... Δι' ἡμᾶς ὅμως εἶναι νεκρός, ἀφοῦ δὲν σπεύδῃ εἰς βοήθειάν μας.

— Ἴσως ἐγκατέλειψε τοὺς δέκα, ὅπως σῶσῃ τοὺς ἑκατόν. Ὑπάρχει ἐλπίς σωτηρίας, καγκελλάριε;

— Οὐδεμία... Τί δὲ θὰ πράξωμεν;

— Γισμόνδη!... (ἔκραξεν ὑπερηφάνως ἡ βασιλίςσα)... φέρετέ μοι τὴν βασιλικὴν χλαμύδα καὶ τὸ στέμμα.

Ἡ Γισμόνδη ἔφερε τὰ ζητηθέντα, καὶ ἡ βασιλίςσα ἐφόρεσεν αὐτά, εἶτα κατήλθε τῆς κλίνης καὶ ἐκάθησεν ἀξιοπρεπῶς ἐπὶ τῆς ἔδρας, θέσασα ἔνθεν καὶ ἔνθεν αὐτῆς τὰ τέκνα της. Εἶτα εἶπεν εἰς τὸν Κορράδον :

— Βλέπετε, καγκελλάριε; εἰξεύρομεν

τί ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ πράξωμεν! νὰ ἀποθάνωμεν ὡς βασιλίςσα. Ἄν ἤμην ἱππότης, οὐδένα θὰ ἠρώτων τί ὀφείλω νὰ πράξω.

— Εὐγενεστάτη δέσποινα, μὴ ὀμιλήτε τοιοῦτοτρόπως, διότι δι' ἐμὲ καὶ διὰ τοὺς ἰδικούς μου ἐφρόντισα κατὰ τοὺς ὅρους τῆς τιμῆς. Ἦλθον μόνον νὰ σὰς ἀναγγείλω ὅτι, ἂν γινώσκετε μυστικὴν τινα ἐξοδον, δύνασθε δι' αὐτῆς νὰ σωθῆτε καὶ, ἐνῶ ἡμεῖς θὰ ὑπερασπίζωμεν τὰς θύρας τῶν ἀνακτόρων, νὰ φύγητε τὴν λύσσαν τῶν ἐχθρῶν.

— Οὐδὲν μέσον σωτηρίας γινώσκομεν, καὶ ἂν ἐγινώσκομεν ἢ ἔπρεπε νὰ σωθῶμεν πάντες, ἢ οὐδεὶς.

— Γενναῖα!... Χαίρετε λοιπόν, γλυκεῖά μου δέσποινα... Ἐστὲ δὲ βεβαία ὅτι εἰς ὑμᾶς δὲν θὰ φθάσωσιν οἱ Γάλλοι ἢ διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης (καὶ ἔδειξε τὸ στήθος του)... Εὐαρεστήθητε νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃτε ὅπως ἀσπασθῶ δι' ὑστάτην φοράν τὴν βασιλικὴν δεξιάν, βεβαιουῦσα με οὕτως ὅτι ἔτυχον τῆς συγγνώμης σας, ἂν δυσχερῆστα ποτὲ τὴν ὑμετέραν Γαληνότητα. Μὴ μὲ λησμονήτε δὲ ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑμῶν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔλαβεν ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτοῦ τὸν Μαμφρέδην, ἠσπάσθη αὐτὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου, καὶ τὸν ἀπέθεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς του, δεόμενος ἐκ βάθους ψυχῆς :

— Ὁ Ἰησοῦς, ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς, ἠδύοκῆσεν ὅπως ὁ δούλος σου δυνηθῆ νὰ σῶσῃ τὸ ἄθῳον τοῦτο παιδίον!... Ἀκούετε; ἢ ἐφοδος ἤρχισεν... ἀνάγκη νὰ τρέξω ἐκεῖ... Σοηβία! Σοηβία!... ἱππῶται!... ἐκραύγαζε τρέχων πρὸς τὴν θύραν, ὅπου σταθεὶς ἐστράφη πρὸς τὴν βασιλίςσαν καὶ ἐπανέλαβε τὴν παράκλησίν του:

— Μὴ μὲ λησμονήτε εἰς τὰς προσευχάς σας...

Ἡ ἐφοδος διήρκει ἀπὸ μιᾶς ἡδῆ ὥρας. Καίπερ δὲ οἱ Ἀπούλιοι βαρόνοι ἠμύνοντο μετ' ἀξιοθαυμάστου καρτερίας, ἦτο πρόδηλον ὅτι δὲν θὰ ἠδύναντο ν' ἀνθέξωσι περισσότερον. Ἄλλ' αἰφνης τὰ τῶν ἐχθρῶν κτυπήματα ἤρχισαν νὰ καθίστανται ἀραιότερα, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔπαυσαν ὅλως. Οἱ πολιορκοῦντες διεσκεδάσθησαν φεύγοντες δρομαίως κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις, καὶ οἱ πολιορκούμενοι ἤκουσαν μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς ἀντηχοῦσας τὰς κραυγὰς : — Ζήτω ὁ Μαμφρέδης!

— Ἀνοίξατε εἰς τὸν βασιλέα!... ἐκραύγαζον ἐκατὸν φωναί, καὶ οἱ πολιορκούμενοι, ἀναγνώρισαντες ἐπὶ τέλους τὸν ἀργυροῦν ἀετόν, ἠνέφξαν τὴν πύλιν. Ὁ Μαμφρέδης εἰσῆλθε συνοδευόμενος μόνον ὑπὸ τινων ἱπποτῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἔμειναν πρὸ τῆς πύλης. Ἐπροχώρησε συγκεκινημένος, διῆλθε τὴν αὐλήν, ἔφθασεν εἰς τὴν κλίμακα... Ἦτο σκότος... Θεῖς τὸν πόδα ἐπὶ τῆς πρώτης βαθμίδος, πρεσέκοψεν ἐπὶ σώματος... ἤκουσε βαθὺν στεναγμὸν καὶ θρήνον ὑπόκωφον : — Ποῖος μὲ κατεπάτησε; — Ἐφερον φῶτα... Ὁ Μαμφρέδης ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ θνήσκοντι τὸν πιστὸν αὐτοῦ Βενιγκάζαν, τραυματισμένον καιρῶς ὑπὸ βέλους κατὰ τὸ στήθος καὶ τὸν

ὅποιον εἶχον μεταφέρει ἐκεῖ, ὅπως ἀποθάνῃ ἡσύχως.

— Κορράδε, μὲ ἀναγνωρίζεις;... ἠρώτησε τεθλιμμένος ὁ Μαμφρέδης.

— Ἄ! ἂν σὲ ἀναγνωρίζω!... ἀπήντησεν ὁ θνήσκων, ἀνυψώσας τὰ θολὰ ὄμματά του... χάνετε ἓνα πιστόν... καὶ ἐγὼ ἀποθνήσκω εὐχαριστημένος, διότι ἔσωσα τὸ αἷμά σας.

— Ὅχι, θὰ ζήσης, Κορράδε... εἶπεν ὁ Μαμφρέδης, κύψας ἐπὶ τοῦ θνήσκοντος... ἀλλ' οὗτος εἶχεν ἐκπνεύσει... καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ προσώπου του ἐκυλίσθη ἓν δάκρυ περὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ βασιλέως... ὅστις ἀπεμακρύνθη ἐκείθεν μετὰ λυγμῶν.

Ὅτε ὁ Προβηγκιανὸς κατέλαβε τὸν Ἅγιον Γερμανόν, ὁ μωρὸς ὄχλος, ὅπως εὐαρεστήσῃ εἰς τὸν νέον αὐτοῦ κύριον, περιέβαλε βρόχῳ τὸν λαιμὸν τοῦ πιστοῦ Βενιγκάζα καὶ ἔσυρεν αὐτὸν πρὸς ἀτίμωσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς πόλεως.—Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀμοιβή, ἣν δίδουσι συνήθως οἱ ἀνθρώποι εἰς τὴν δυστυχῆσασαν ἀρετήν.— Ὁ χρόνος ὅμως, ὁ εἰς πάντας ἀποδίδων δικαιοσύνην, ἐξήνεγκεν ἤδη τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτοῦ: ἂν τότε ὁ ἀτιμασθεὶς ἦτο ὁ Κορράδος Βενιγκάζος, ἢ ὁ κόμης τῆς Προβηγκίας, ὅστις εἶδε τὸ κακούργημα ἐκεῖνο καὶ δυνάμενος νὰ κωλύσῃ αὐτό, δὲν τὸ ἐκώλυσε. Τὸ κατ' ἐμέ, εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ὁ ἀγγελος τῆς ἐκδικήσεως ἐσημείωσε τὴν πράξιν ταύτην, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης Κάρολος ὁ Ἄνδεγαυδὸς ἐπέσυρε τὴν θεῖαν ὀργήν, ἣτις τόσον βαρεῖα εὗρεν αὐτὸν κατὰ τὸν Σικελικὸν Ἑσπερινόν. Ἄν οὕτω δὲν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἀπελπίζομαι περὶ τῶν τυχῶν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ οἰκογένεια τοῦ βασιλέως Μαμφρέδου ἤκουσε τὰ πρὸς αὐτὴν κατευθυνόμενα δραματικὰ βήματα: ἤκουσε ψαυόμενας τὰς θύρας... Ὁ Μαμφρέδης ἐκρύβη ὀπισθεν τῆς χλαμύδος τῆς μητρὸς του. Ἡ Γισμόνδη ἔρρηξε κραυγὴν ἀπελπισίας. Ἡ βασίλισσα ἠγέρθη καὶ ἡ Ἰόλη ἔδραμεν ὅπως τὴν ὑποστηρίξῃ.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη... εἶπεν ἡ εὐγενὴς Ἑλένη, ἀποκρούσασα τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς τῆς, καὶ ἔστη ὑπερήφανος.

Αἱ θύραι ἠνεψύχθησαν... Παναγία Παρθένη!... Ὁ Μαμφρέδης!... Οὗτος δὲν εἶπε λέξιν ἔδραμε πρὸς τὴν βασίλισσαν ἔθεσε τὸ ξίφος μεταξὺ τῶν ὀδόντων περιέβαλε διὰ τῆς δεξιᾶς τὴν σύζυγόν του καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὸν υἱόν του, καὶ ἔφερον αὐτοὺς ἐκτὸς τοῦ κοιτῶνος.

Ἰππότης, θελκτικὸς τὸ ἀνάστημα, καίπερ ἀπὸ κεφαλῆς ἀχρὶ ποδῶν περιβεβλημένος σιδήρῳ, αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις εἶχε σώσῃ ἐπὶ τῆς πλατείας τὴν τεθλιμμένην νεάνίδα ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ στρατιώτου, ἐπλησίασεν εἰς τὴν Ἰόλην καὶ ἔτεινε αὐτῇ τὴν δεξιάν. Ἐρυθρίασεν ἡ αἰδήμων καὶ ἀπώθησεν αὐτὴν μετὰ τινος ὑπεροψίας. Ὁ ἰππότης κύψας ἐψιθύρισε λόγους τινὰς εἰς τὸ οὖς τῆς.

— Τί εἶπεν αὐτῇ; Μὴ τὴν ἐμάγευσεν;... Ἄγνωθ. Ἄλλ' ἐκεῖνη ἐρρίφθη ἀμέσως εἰς τὸν τράχηλόν του, ἐπιλαθομένη

τῆς παρθενικῆς αἰδοῦς, ὡς ἐρωμένη... Ὁ ἰππότης περιέβαλε τὴν ὄσφυν αὐτῆς διὰ τῆς ἀριστερᾶς, τὴν ἀνήγειρε καὶ ἔδραμεν ὀπισθεν τοῦ Μαμφρέδου. Οἶον δῆποτε καὶ ἂν ἦτο τὸ καταλαβὸν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην τὴν Ἰόλην αἰσθημα, δὲν ἴσχυσεν ὅμως ν' ἀποδιώξῃ ἐκ τῆς εὐγενοῦς ἐκείνης ψυχῆς καὶ τὴν φιλοφροσύνην, ἐφ' ἣ ἡ θυγατὴρ τοῦ Μαμφρέδου ἐφημιζέτο ὑπὲρ πάντων ἐν Ἰταλίᾳ νεάνιδα. Ὅθεν καὶ πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸν οὐδὸν τῆς θύρας στραφεῖσα εἶπε:

— Ποῦ εἶναι ἡ Γισμόνδη;

— Ἴδου ἐγὼ, ἀπήντησεν ἡ δεσποινίς, ἣν ἕτερος ἰππότης ἔφερον ὀπισθεν. Εἶμαι πλησίον σας, γλυκεῖά μου δεσποινα...

Ἡ Ἰόλη ἐμειδίασε πρὸς αὐτὴν καὶ ἐφάνη εὐχαριστηθεῖσα.

Ὅτε κατήρχοντο τὰς κλίμακας, ὁ ἔχων ἐπὶ τῆς περικεφαλαίας αὐτοῦ τὴν λύκαιναν ἰππότης, ἰδὼν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐστενοχωρεῖτο φέρων τὴν βασίλισσαν καὶ τὸν υἱόν του, εἶπεν αὐτῷ:

— Δέσποτα, δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀνθέξετε.

— Καὶ τί πρέπει νὰ πράξω;

— Δότε μοι τὸν υἱόν σας.

— Τὸν υἱόν μου! Θέλεις τὸν υἱόν μου; Καὶ ἂν σοὶ τὸν δώσω, θὰ τὸν ἀποθήσῃς αὐθις σφῶν καὶ ὑγια εἰς τὰς πατρικὰς ἀγκάλας;

— Ἐλπίζω... τοῦλάχιστον δὲν θὰ ἀποθάνῃ πρὸ ἐμοῦ.

— Λάβε τον λοιπόν...

Καὶ παρέδωκε τὸ παιδίον εἰς τὸν ῥωμαλαῖον ἰππότην, ὅστις ἰδὼν αὐτὸ θρηνοῦν, διότι ἀπεχωρίσθη τοῦ πατρὸς του, τὸ ἐπέπληξεν εἰπών:

— Δὲν κλαίουν οἱ υἱοὶ τῶν βασιλέων.

Τότε ὁ Μαμφρέδης ἐσιώπησε, καὶ ὁ ἰππότης ἐτοποθέτησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὄμου του, προσθεῖς:

— Ἐναγκαλίσθητι καλῶς τὸν λαιμόν μου.

Τοῦ δὲ παιδὸς πράξαντος τοῦτο, ὁ ἰππότης ἐκάλυπεν αὐτὸ διὰ τῆς ἀσπίδος του οὕτως, ὥστε οὐδαμῶθεν ἦτο δυνατόν νὰ προσβληθῇ, καὶ εἶπε:

— Τώρα, δύνασθε νὰ κοιμηθῆτε, διότι εἰσθε ἀσφαλῆς.

Καὶ κατήλθεν ὀρητικῶς τὴν κλίμακα, ἀπὸ τῆς ὁποίας, ὅπως μὴ θλιβῇ ἡ τῆς Νεαπόλεως βασιλικὴ οἰκογένεια, εἶχον ἀφαιρέσῃ τὸ πτώμα τοῦ πτωχοῦ Βενιγκάζα.

Ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν... Οἱ ἐχθροὶ εἶχον γίνῃ ἀφαντοί. Μακρὰν μόνον ἤκούετο κλαγγὴ ξιφῶν καὶ συγκεχυμένα κραυγαί: Σοηβία! Μουζοά! Ἐξεπλάγησαν, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐννοήσωσι τί συνέβαινε. Ἐν τούτοις, δραζόμενοι τῆς εὐκαιρίας, ἰπευσαν καὶ λαβόντες τὰς γυναῖκας ἐπὶ τῶν νώτων τῶν ἵππων ὤρμησαν καλπάζοντες πρὸς τὴν Πύλν του Ἁγίου Ἰωάννου. Ἐφθασαν εἰς τὰ τείχη, χωρὶς νὰ συναντήσωσι τι ἀξίον μνείας, ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ ὤρμησαν εἰς τὴν πεδιάδα, κραυγάζοντες συχνάκις ἐν χαρᾷ:

— Ὁ βασιλεὺς ἐσώθη!

Ὁ Μαμφρέδης, ἀναλογιζόμενος συχνάκις τὰ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην συμβάντα αὐτῷ, ἀνεφώνει κατὰ τὸ ἦμισυ ἡνυχαρστημένος καὶ κατὰ τὸ ἦμισυ τεταραγμένος:

— Ἡ συμφορὰ φέρει πάντοτε μεθ' ἑαυτῆς καὶ τι καλόν... Ἄν δὲν μοὶ ἐπήρχετο, οὐδέποτε θὰ ἐγνώριζον τοὺς περικυκλουμένους με τούτους πιστούς.

Θὰ στραφῶ, ὅπως ρίψω τελευταῖον βλέμμα εἰς τὴν ἀλωθεῖσαν πόλιν;... Θὰ στραφῶ... διότι ὁ ἀγγελος δὲν μοὶ τὸ ἀπηγόρευσεν ἐπὶ ποινῇ μεταβολῆς εἰς στήλν ἀλός...

Ἴδου... αὐτὴ φλέγεται ὡς τὰ Γόμορρα, διότι ἡ μὲν ὑπῆρξεν ἔνοχος ἀποστασίας κατὰ τοῦ Θεοῦ τῆς, ἡ δὲ ἔνοχος ἀπιστίας κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς...

Λέγω δὲ, ὅτι ἀμφοτέραι ἦσαν ἔνοχοι, διότι ἄλλως δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω πῶς ὁ αὐτὸς ἐπῆλθε κατ' αὐτῶν ὀλεθρος.

Ἡ πυρκαϊὰ κατέστρεψεν ἐν βραχεῖ ἔργα, δι' ἃ ἐπὶ ἔτη ὀλόκληρα ἴδρυσεν ἐργαζομένη ἡ βιομηχανία.

Αἱ οἰκίαι τῶν ὑπερηφάνων καὶ αἱ καλύβαι τῶν πτωχῶν συμπεριελήφθησαν ἐν τῷ αὐτῷ ὀλέθρῳ.

Θυγατέρες ἠτιμάσθησαν ὑπ' αὐτὰ τὰ ὄμματα τῶν πατέρων των' σύζυγοι, ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν συζύγων των... καὶ οὐαὶ αὐτοῖς, ἂν ἐτόλμων νὰ ποιήσωσι κίνημά τι, νὰ κραυγᾶσῃ, νὰ στεναῶσιν!... Οἱ πλούσιοι τῶν πολιτῶν, εἴτε τοῦ Καρόλου, εἴτε τοῦ Μαμφρέδου ἦσαν ὀπαδοί, ἐλγηστεύθησαν. Αἱ οἰκίαι των ἀπεγυμνώθησαν. Οἱ ζητήσαντες ν' ἀντιστῶσι ἐφρονεῖθησαν. Οἱ δειλοὶ ἐγλευσθήσαν... καὶ ὅμως ὁ κόμης τῆς Προβηγκίας ἔλεγεν, εἰς τοὺς πιστεύοντας αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν ὅπως ἀπαλλάξῃ τοὺς Ἀπουλίους τῆς καταπίεσεως τῶν Σοηβῶν, καὶ ἐκαλεῖτο ἐλευθερωτής.

Τὰ τε ἱερὰ καὶ οἱ ἱερωμένοι τὴν αὐτὴν ὑπέστησαν τύχην· δὲν ἔτυχον μείζονος σεβασμοῦ.

Ἱερεῖς σεβάσμιοι, ἕνεκα ἀγιότητος, ἡλικίας καὶ παιδείας, ὑπὸ μοχθηρῶν στρατιωτῶν ἐκακοποιήθησαν· μοναχαὶ ἀνοσίως ἐπ' αὐτῶν τῶν βαθμίδων τοῦ θυσιαστηρίου ἐβεβηλώθησαν· τὰ ἀναθήματα τῶν πιστῶν, ἂν ἦσαν ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, ἐλγηστεύθησαν... ἂν ἐκ κηροῦ, ἀφέθησαν. Αὐταὶ αἱ ἄγια εἰκόνας, ἂν ἐκ πολυτίμου μετάλλου, ἠρπάγησαν... ἂν ἀπλαῖ ζωγραφίαι, ἀφέθησαν...

Τί πλέον;... ἡ ψυχὴ φρικᾷ... τὸ ἱερὸν μῦρον ἐχύθη, ἢ ἐχρησιμοποίηθη εἰς τὰς γενειάδας τῶν στρατιωτῶν... Ὁ ἱερός ἄρτος ἐρρίφθη χαμαὶ καὶ κατεπατήθη... τὰ πολύτιμα ἐκκλησιαστικὰ σκευῆ ἠρπάγησαν καὶ ἐπαίχθησαν εἴτα εἰς τοὺς κύβους...

Κύριος οἶδε, εἰς τί ἄλλο ἐχρησίμευσαν!... Καὶ ὅμως ὁ κόμης τῆς Προβηγκίας διεμαρτύρητο, ὅτι εἶχεν ἔλθῃ ν' ἀνορθώσῃ τὴν θρησκείαν τοῦ βασιλείου καὶ ἐκαλεῖτο πρωτότακος υἱὸς τῆς Ἐκκλησίας!

Ἴδου πῶς, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρό-

νων, έσυνείθησαν οί 'Ιταλοί νά δέχωνται τήν έλευθερίαν!...

Οί άνθρωποι λέγουσιν, ότι ή έλευθερία είναι πολύτιμόν τι... και έγώ συμμερίζομαι προθύμως τήν γνώμην των ταύτην, λαμβάνων ύπ' όψιν τήν μεγάλην άξίαν των περιουσιών, και τήν έτι μεγαλειότεραν των ζωών, άς έδαπάνησεν άχρι τουδε... Παρασυρθείσα ύπό της άπατηλής κολακείας, δέν έπρόσεξεν ή προδοθείσα, άν εκείνοι, εις ους κατέβαλλε τό τίμημα, ήσαν γνήσιοι άντιπρόσωποι.

Ήσαν άπαταιώνες, και εκείνη έπλήρωσε κακώς, δίδ, τρίς, δεκάκις και πάντοτε... Τόσον τό χειρότερον δι' αύτήν... "Οστις δέν έχει σύνεσιν, δέον νά έχη ύπομονήν!...

Τόσα έγκλήματα διεπράχθησαν έν όνόματι της έλευθερίας ταύτης, ύπό τόσας και τόσον παραδόξους μορφάς παρουσιάσθη αύτη εις τόν πλανώμενον και τόν πλανώντα κόσμον, τόσον συχνά άπέκρυψε τό πρόσωπον αύτης ταύτης της τυραννίδος, ώστε φρονώ, ότι δέν ύπάρχει άνθρωπος, έχων σφάκας τάς φρένας, άκούων τό όνομά της και μή καταλαμβανόμενος ύπό τρόμου... έφ' ό και ό άκέραιος εκείνος Παρίνης, όστις κατά τήν έποχήν του είδεν αύτήν και τραγικήν, και κωμικήν, και δημοκρατικήν, και άριστοκρατικήν, και ύπατικήν, και άκόλαστον, και όρηστρίδα έτι... ότε έγίνετο ένώπιόν του λόγος περί έλευθερίας, ήρώτα έντρομος:

— 'Έλευθερία! ποίου είδους;

'Αλλ' αί γυνάμαι αύται άρμόζουσιν ένταύθα, ως ή έν 'Αδη όμιλία του Τιτυού, παροτρύνοντος τούς αιώνιως κολαζόμενους νά διδαχθώσι δικαιοσύνην.

"Ω! δέν ύπάρχει κηρίον άρκοῦν νά βύση τά ότα της ανθρώπινης μωρίας. Ταύτα μένουσιν άνοικτά εις τήν πρώτην σειρήνα, ήτις θέλει νά ψιθυρίση εις αύτά τό ήσμα του δόλου.

Δέν άξιούμεν ότι έβελτιώθημεν. Είμεθα και νῦν οί αύτοί, οιοι και πρό τριών ή πέντε αιώνων, σύροντες άπό γενεάς εις γενεάν τό φορτίον του άσχους επί του σάγματος της άμαθείας. Λείπουσιν αί άνόσοι πράξεις;... Σημείον ότι δέν ύπάρχει τις νά τάς προκαλέση, και ουχι αί ψυχαί, ουχι αί προθέσεις, όπως διαπράξωσιν αύτάς προθύμως — διότι τό πλείστον ήμῶν οὐδ' ιδίαν θέλησιν έχει πρὸς τό κακουργεῖν και περιμένει μεταξὺ της κακίας και της άρετής τήν ώθησιν, όπως πέση... "Ως έκ τούτου, και έγώ ουδέποτε προσέθημιν νά κηρύξω έν τή έρήμῳ, προσπαθῶν νά βελτιώσω τούς όμοίους μου... "Οχι, είθε ή ψυχή μου νά μεταβληθῆ εις ψυχήν δικηγοροῦ, άν έσκέφθην ποτέ τοιοῦτό τι. Πάν ό,τι έγραψα, τό έγραψα όπως δείξω εις τούς άλλους, ότι είξέρω πόσα ποδάρια χωροῦν εις ένα ύπόδημα, καθώς λέγουσιν οί έν Φλωρεντία γέροντες, και διακρίνω τά βουβάλια άπό τάς χήνας, και ότι, όταν τήν ζητῶ, εύρίσκω ότι έχω και έγώ, άγνωῶ πῶς, κεφαλήν στρογγύλην επί τετραγώνων όμων.

ΚΖ'

'Αγγελουδι με δάχτυλα από ρόδα,
Τά μάτια εις τήν τόση εκείνη λύπη
'Εκλεισε... .

ΑΓΙΟΣ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ

'Αλγεινόν είναι τό βασίλειον του σκότους, άλγεινόν όσον αί σκέψεις του φυγάδος βασιλέως. "Ως μετά μακρά έτη άνιαρξας ζωής ό γέρον άναμιμνήσκεται ένίοτε του γέλωτος της άπολεσθείσης νεότητος, —διότι δέν ύπάρχει αιών θλίψεως μή περιέχων και μίαν στιγμήν χαράς — και τότε τό αίμά του άραιούται, ό σφυγμός του κτυπά ήσσαν άσθενῶς, τό πρόσωπόν του πορφυροῦται' άλλ' αΐφνης, επί του χείλους του τάφου, όπου είδεχθής κύπτει, προσβάλλει αύτόν εΐπέρ ποτε άγριώτερα ή εικῶν του θανάτου, και ή έλπίς αύτου άποψύχεται, οὔτω και τό πνεῦμα του Μαμφρέδου, κατά τήν άξιωμανημόνευτον εκείνην νύκτα, άνέτρεχεν εις τό παρελθόν, ζητοῦν άνακούφισιν... άλλ' αΐφνης τό μέγεθος της τότε συμφοράς και ό φόβος μείζονος έτι έν τῷ μέλλοντι άπεθάρρυνον αύτόν.

'Η εΐμαρμένη ειχεν άφαιρέση άπ' αύτου και αύτό έτι τό άγαθόν της έλπίδος!...

'Επροχώρει έν σιωπῇ.

'Ηθελε νά φανῆ φαιδρός, νά διηγηθῆ μάλιστα εύφρόσυνόν τινα θρύλον, διότι ήδύνατο νά προσποιηται όσον ουδεις άλλος έν τῷ κόσμῳ...

"Ομοιος κατά τούτο πρὸς τήν χώραν του βασιλείου του, ήτις θέλγει τόν θεώμενον αύτήν δι' όλων των θησαυρῶν της δημιουργίας, ένῶ τό ήφαιστειον έν τοῖς έγκατοῖς αύτου παρασκευάζει τόν όλεθρόν της.

'Εν τούτοις, έννοῶν ότι εις ουδέν ώφέλει αύτόν ή προσποίησης της φαιδρότητος, ότι δέ, και άν έτι ώφέλει, ουδεις θα έπίστευεν αύτῷ, άφέθη όλως εις τήν θλίψιν του.

Οί μετ' αύτου, πεποιθότες, ότι άν ύπῆρχεν όδός τις σωτηρίας, ό Μαμφρέδης θα έβλεπεν αύτήν πρώτος, διότι ή συμφορά δέν τόν κατέβαλε, και δέν ειχεν άνάγκην νά ύποδείξῃ άλλος αύτῷ τά δέοντα γενέσθαι, έβάδιζον επίσης έν σιωπῇ. Χωρίς δέ ν' άναπαυθῶσιν ουδέ στιγμήν, άφίκοντο επί τέλους εις "Αγιον Πέτρον, χώραν άπέχουσαν όκτώ μίλια του 'Αγίου Γερμανού.

'Ηθέλησαν νά σταθῶσιν εκεί, άλλά τό μέρος δέν έφάνη αύτοῖς ασφαλές' όθεν άπεφάσισαν νά έξακολουθήσωσι τήν πορείαν των.

Οί ίπποι, καιπερ κεκοπιακότες, έδικαίουσιν τήν έπ' αύτων πεποίθησιν των ίππέων.

— 'Υποφέρεις; ήρώτησεν ό Μαμφρέδης τήν εύγενῆ 'Ελένην, ήτις ριγοῦσα έκ του ψυχροῦ άνέμου, άλγοῦσα έκ του επί τόσην ώραν άμεταβλήτου της θέσεώς της και του μαρασμοῦ, όστις πρὸ πολλοῦ τήν έβασάνιζεν, ειχεν έκπέμψῃ ύπόκωφον όλολυγμόν.

— 'Εγώ; ... Σκέφθητι πῶς νά σωθῆς και νά σώσης τά τέκνα μας. •

— 'Υποφέρεις; επέμεινε λέγων ό Μαμφρέδης.

— "Ω! μή φροντίζης περί έμου... Ποιος ήξέρει μή τά παθήματά μου ταύτα θεωρηθῶσιν ως έξιλασμός.

— "Οχι, όχι' τό λευκόν είναι λευκόν, και τό σιτάρι αίρα δέν γίνεται. 'Εκάστη ψυχή άς σκέπτεται περί έαυτής. 'Εν τῇ κοιλάδι του 'Ιωσαφάτ, έκαστος θα δώση λόγον δια τά ιδικά του άμαρτήματα. Σῦ δέν πρέπει νά ύποφέρης δι' έμέ.

'Ησαν επί των ύπωρειῶν του όρους της Κεζίμης, επί της κορυφῆς του όποιου και σήμεραν έτι φαίνεται ή χώρα του Πρεζεντσάνου.

'Ο Μαμφρέδης διάταξε ν' άφίσωσι τήν πεπατημένην όδόν και, κλίνοντες πρὸς τά δεξιά, νά εισδύσωσιν εις τά ένδότερα του δάσους των πευκῶν, όπερ έκάλυπτε τό πρανές του όρους, διότι εκεί ήθελε ν' άναπαυθῆ.

'Η διαταγή αύτη ήκούσθη εύχαρίστως, διότι ή κατεσπευσμένη φυγή και ό ψυχρός της νυκτός άήρ ειχον καταβάλλῃ και τούς γενναϊότερους.

Εισδύσαντες λοιπόν περί τά εκατόν βήματα εις τό δάσος, άφίππευσαν και, άνάφαντες μεγάλην πυράν, ήρχισαν νά θερμαίνωνται.

'Αφίππευσαν επίσης και ή βασιλική οικογένεια.

'Ο Μαμφρέδης έστράφη και είδε παρά τό πλευρόν του τήν 'Ελένην και παρά τήν 'Ελένην τήν 'Ιόλην. 'Αλλ' ό Μαμφρέδης δέν ήτο εκεί. Στραφεῖς πρὸς τό έτερον μέρος, είδε τόν ίππότην, όστις έτεινεν αύτῷ τό παιδίον σφῶν και άβλαβές.

'Ο βασιλεύς έλαβεν αύτό εις τάς άγκάλας του. Τό παιδίον έμεδιάσε και έγειραν τάς χείρας του εθώπευσε τάς παρειάς του. Τό πατρικόν πρόσωπον δέν ήδυνήθη νά διατηρήσῃ τήν άυστηρότητά του άπέναντι της προσφιλοῦς εκείνης μορφῆς.

'Ο Μαμφρέδης έκλινεν επί του μετώπου του υιοῦ του και άπέθετο έπ' αύτου θερμότερον φίλημα.

['Επεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ

[Συνέχεια]

'Η Στέβαρτ, ήναγκασμένη νά ψευσθῆ, είπεν ότι τήν άνέμενον εις Σκωτίαν έν τῇ οικογενείᾳ της μητρός της.

Και ό κόμης, ως άνθρωπος ύψηλής άγωγῆς, όστις φοβεῖται μή γένηται ένόχλητικός, έπαύσατο έπιμένων όπως μείνη, Μετά τινα λεπτά, τό όχημά του παρε-

λάμβανεν αὐτὸν μετὰ τῆς Σάρρας, πρὸς τὸ μοναστήριον, εἰς ὃ ἀφίκοντο μεθ' ἡμίσειαν ὥραν.

Διὰ πρώτην φοράν ἔβλεπεν ὁ κόμης τὴν νεανίδα ἀπὸ μιᾶς ἐβδομάδος.

Εὗρεν αὐτὴν ὡρὰν καὶ καταβεβλημένην. Ὑποπτεύων τὴν ἠθικὴν ταραχὴν τῆς νεανίδος, ἀνησύχει περὶ τῆς ὑγείας τῆς καὶ ἐψιθύριεν εἰς τὸ οὖς τῆς Σάρρας :

— Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ Λευκὴ εἶναι λίαν μεταβεβλημένη. Κακῶς ἔπραξε νὰ ἐγκλεισθῆ ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας ἐν τῷ ψυχρῷ μοναστηρίῳ τούτῳ... Ἄρκει ὅτι δὲν ἠσθένησε.

Ἡ Σάρρα ὑψώσεν ἐλαφρῶς τοὺς ὤμους καὶ κατέφαγε δι' ἀγρίας χαρὰς τὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νεανίδος ἴχνη τῶν βασάνων, ἅπερ ὑπέστη. Ὑπέφερε λοιπὸν καὶ αὐτὴ, ἡ εὐνοουμένη!

Ἡσθάνετο λοιπὸν ἐπίσης τὸν ἀντίκτυπον ὄλων τῶν ἀλγηδόνων τῆς ἀντερραστρίας τῆς! Καὶ ὁ θρίαμβός τῆς ἦτο συνάμα μαρτύριον.

— Θέλεις νὰ ἔλθῃς μεθ' ἡμῶν ἀπόψε; ἠρώτησεν ὁ κόμης τὴν δεσποινίδα.

— Ὅχι, εἶπεν ἡ Λευκὴ, ἐπιθυμῶ νὰ μείνω ἐδῶ ἕως αὐριον τὸ πρωτῆ.

Ἐφρικίαι ἐπὶ τῇ ιδέᾳ τῆς διελεύσεως τῆς ἐσπέρας ἐν τῇ αὐτῇ μετὰ τῆς Σάρρας οἰκίᾳ. Προὔτιμησε τὰς ἀγωνίας τῆς μοναχίας, τὴν περὶ τὴν προσδοκίαν τῆς ἐπισήμου ἐκείνης ἡμέρας, ἐν τῷ σιωπηρῷ κελλίῳ τῆς, τῶν ὀδυνηρῶν ἀγωνιῶν, ἃς ἔδει νὰ καταβάλλῃ, ὅπως δεικνύη τῷ κόμητι πρόσωπον φαίδρον καὶ μειδιῶν.

— Αἱ λοιπὸν! ὑπάγω νὰ ὀμιλήσω εἰς τὴν ἡγουμένην, εἶπεν ὁ κ. Κανακῆλ, ὅπως τὰ πάντα διευθετηθῶσι διὰ τὴν αὐριον.

Ἐξῆλθε, καί, ἐν τῇ ἐπισήμῳ σιγῇ τοῦ θαλάμου ἐκείνου, αἱ δύο γυναῖκες διετέλουν θεωροῦσαι ἀλλήλαις, ἡ Σάρρα σθεναρὰ καὶ ἀπειλητικῆ, ἡ Λευκὴ καταβεβλημένη καὶ ἀσθενής.

— Λοιπὸν αὐριον, εἶπεν ἡ κόμησσα. Σοὶ μένει μία ἔτι νύξ ὅπως ἀποφάσις ὀριστικῶς. Ἐσκέφθη, ἐν τῇ μονῶσει σου;

— Ὑπέφερα, ἔκλαυσα καὶ ἐδεήθην, ἀπεκρίνατο ἡ Λευκὴ.

— Ἄρα μετεβλήθησαν αἱ ἀποφάσεις σου κατόπιν τούτων;

— Ὅχι.

— Ἐμμένεις λοιπὸν, παρὰ τὰς παρακλήσεις μου, παρὰ τοὺς φόβους μου;

— Παρὰ τὰ πάντα.

— Σὺ, ἡ τόσον εὐσεβής, δὲν διατάζεις νὰ μοὶ κλέψῃς τὸν ἀνθρώπον οὐ ἐρώμαι; ἀνεφώνησεν ἡ Σάρρα, ἀπωλέσασα πᾶν μέτρον καὶ ὀρθοθεῖσα τρομερὰ πρὸ τῆς δεσποινίδος Δεσυνῆ.

— Ἀπογορεύω ὑμῖν ν' ἀτιμάζητε δημοσίᾳ τὸν σύζυγον, ὃν ὀρκίσθητε νὰ σέβητε...

Ἡ δεσποινὶς Δεσυνῆ ὠμίλησε χωρὶς νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνήν. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς προσηλώθησαν μετὰ προσοχῆς ἐπὶ τινος ἀγίας εἰκόνας, ὡσεὶ διετέλει ἐν ἐκστάσει πρὸ οὐρανοῦ ὀράματος.

Τὸ βλέμμα τῆς Σάρρας ἠκολούθησε τὸ τῆς νεανίδος. Ἐν ὥραϊφ ἐκ μέλανος ζύ-

λου πλαίσιφ ὑπῆρχεν ἀριστοτεχνικὴ εἰκὼν, παριστῶσα τὴν Μαγδαληνὴν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, κύπτουσαν ταπεινῶς ἐν τῷ κονιορτῷ καὶ ἀπομάσσουσαν διὰ τῆς μακρᾶς κόμης τῆς τοὺς πόδας τοῦ Σωτῆρος.

Τεταραγμένοι περὶ τὸν διδάσκαλόν των, οἱ μαθηταὶ παρίστανται ἐν τῇ τῆς ταπεινώσεως ταύτῃ πράξει μετανοούσης ἀμαρτωλῆς, καὶ ἐπαίνουντες τὴν συντριβὴν αὐτῆς.

Ἐανθὸν φῶς διαχέεται ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς μορφῆς τῆς Μαρίας, ἀυγάζον τὴν χρυσὴν κόμην τῆς. Κατὰ παράδοξον δὲ συνάντησιν, ὑπῆρχε μετὰ τῆς ἀξιοθαυμάστου ταύτης κεφαλῆς καὶ τῆς φυσιογνωμίας τῆς Σάρρας καταπληκτικὴ ὁμοιότης.

Ἡ κόμησσα δι' ἐνὸς βλέμματος εἶδε τὴν εἰκόνα ὀλόκληρον, ἐνόησε τὴν κρυφίαν τῆς Λευκῆς ιδέαν.

Νοερῶς ἡ νεανὶς ἐποίει προσέγγισιν τινα μετὰ τῆς μετανοίας τῆς ἀγιασθείσης γυναικὸς καὶ τοῦ σφάλματος, εἰς ὃ ἡ Σάρρα ἠθέλην οἰκτρῶς νὰ ἐπαναπέσῃ. Καὶ ἐνδομύχως ἀνεφώνει αὐτῇ :

— Ποίησον ὡς αὕτη, μεταμελήθητι καὶ θ' ἀνεγερθῆς μείζων καὶ σθεναρώτερα.

Πάραυτα ἡ Σάρρα ἐγένετο σκυθρωπῆ.

— Νὰ μετανοήσω, αἱ! νὰ παραιτηθῶ ἐκείνου, ὃν λατρεύω; εἶπεν. Ὅχι! ὄχι! Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων, αἵτινες μετανοοῦσι καὶ παραιτοῦνται. Ἐπιμένω ἐγώ, καὶ θὰ ἐπιμείνω, δι' ὅ,τι καὶ ἂν συμβῆ. Μὴ ζήτη νὰ με ἀπατήσῃς, διὰ τῆς ὑποκριτικῆς εὐσεβείας σου, διὰ τῶν πλήρων διπροσωπείας παρακελεύσεών σου. Σὺ δὲν ἐπιθυμεῖς τὴν λύτρωσίν μου, τὴν σωτηρίαν μου; θέλεις τὸν ἐραστήν μου, ἰδοὺ τὸ πᾶν. Ἄ! πρόσεξον καλῶς, διότι ἐπὶ τέλους, χάινω τὴν ὑπομονήν! Σὺ δὲν εἰξεύρεις τί πράττεις ἀνθισταμένη εἰς ἐμέ. Ἔσο συνετὴ!

Ἐπαυσε πρὸς στιγμὴν, εἶτα μετ' ἀγρίας εἰρωνείας :

— Σὺ ἦσο ἐτοίμη νὰ γείνης καλογραία ἄλλοτε, αἱ! λοιπὸν, γινοῦ τώρα! Εὗρίσκεσαι ἐντὸς μοναστηρίου, διατί δὲν μένεις διὰ παντός;

Τῆς δὲ Λευκῆς μὴ ἀποκρινομένης εἰς πάντας τούτους τοὺς λυσσαλέους λόγους :

— Λοιπὸν, δι' ὑστάτην φοράν, θέλεις νὰ παραιτηθῆς τοῦ συνοικεσίου τούτου;

Τὸ βῆμα τοῦ κόμητος ἀντήχησεν ἔξωθεν, ἐπὶ τῶν πλακῶν τοῦ ἀντιθαλάμου. Ἡ Σάρρα ἐνόησεν ὅτι ἐν λεπτόν μόνον τῇ ὑπελείπετο, ὅπως πείσῃ τὴν δεσποινίδα.

Ἐπλησίασε λοιπὸν αὐτὴν, ἐσφιγξέ τὰς χεῖρας αὐτῆς μέχρι συντριψέως, προσπαθοῦσα νὰ παρασύρῃ ἢ νὰ κάμψῃ τὴν ἡμερον πλὴν ἀκλόνητον ταύτην φύσιν.

— Ἀπαραιτήτως λοιπὸν ἐννοεῖς νὰ προβῆς εἰς αὐτὸν τὸν γάμον; ἐτονθόρυσεν διὰ φρικαλέου τόνου. Αἱ λοιπὸν! Ἔστω! Ἄλλὰ σκέφθητι μὴ γείνης χήρα.

Καὶ ποιήσασα κίνημά τι ὀργίλον, ἀπεμακρύνθη ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ κόμητος.

ΙΘ'

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, ἡ Σάρρα ἔπαυσε τοῦ συνέχειν ἑαυτὴν καὶ ἀφέθη εἰς ὄλην τὴν βιαιότητα τῆς φύσεώς τῆς. Καθ' ὄλην τὴν πρὸ τοῦ γεύματος νύκτα περιεπάτει ἐν τῷ θαλάμῳ τῆς, με ἀνώμαλον βῆμα, τρεκλίζουσα, ὀμιλοῦσα ὑψηλοφῶως.

Ἐκ τῆς Σάρρας ἐκείνης, ἡ ἡ παιδευσίς κατέστησε μεμορφωμένην, ἐξηυγενισμένην καὶ ἀξιολάτρευτον, οὐδὲν ἔμεινεν. Ἡ Ἀθιγγανὶς ἀνεφάνη ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῇ φύσει, μετὰ τῶν ἀδαμάστων ἐνοστικῶν, καὶ τῶν ἀγρίων παθῶν τῆς.

Ἦθελε δι' ὄλης τῆς ἰσχύος τῆς νὰ ἐκδικηθῆ. Τὸ μῖσος ἀντικατέστησεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς τὸν ἔρωτα.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία Στέβαρτ, κεκλεισμένη μετ' αὐτῆς, ἀπώλεσε, διὰ πρώτην φοράν τοῦ βίου τῆς, τὸ βρετανικὸν φλέγμα τῆς.

Περίτρομος διατελοῦσα ἐκ τοῦ ἀποτροπαίου θεάματος τῆς μανιώδους ταύτης θλίψεως, βλέπουσα τὴν παραφροσύνην ἐπωάζουσαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, προσεπάθει νὰ τὴν πρᾶνῃ, δι' ὀμιλιῶν λογικῆς καὶ παραμυθίας μεστῶν, πλὴν ἐπὶ μᾶλλον τὴν λύσσαν αὐτῆς ἐξαπτοῦσῶν.

Εἰς τὰς σενετὰς ταύτας νοουθεσίας ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀπεκρίνετο διὰ μανιωδῶν ἐκφωνήσεων.

Δὲν συνεζήτη, ἐβλασφήμει. Τὸ στήθος αὐτῆς ὑπὸ τῆς χολῆς κατεσθίόμενον ἐγένετο πύρακνον, ἡ δὲ κεφαλὴ τῆς ἐπληροῦτο συγκεχυμένων θορύβων.

Ἐκυλίετο κατὰ γῆς, σπαρταρομένη ὑπὸ φρικαλέας νευρικῆς κρίσεως, πατάσσουσα τὸ δάπεδον διὰ τοῦ μετώπου, ὡσεὶ θέλουσα νὰ φονευθῆ.

Ἐπὶ τινος ὥρας, παράφρων, συστρεφόμενη ὑπὸ σπασμῶν, οὐδὲν εἶχεν ἀνθρώπινον. Αὐτὴ μάλιστα ἡ ὑπέμετρος τοῦ πάθους ἐξαφίς ἐπήνεγκεν ἡρμῖαν τινά.

Ἐνοκλίζουσα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς φίλης τῆς ἔχουσα, ἔμεινε μέχρι τῆς πρωίας, με βλέμμα ἀτενές, κατὸν δέρμα, ἐξησθηνημένη ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ.

Ὤλόλυζεν ἡπίως, καλοῦσα τὸν Πέτρον καὶ ἱκετεύουσα αὐτὸν νὰ ἐπανεῖλθῃ πρὸς αὐτὴν, φανταζομένη ὅτι ἠκούετο ὑπ' ἐκείνου. Ἡ κυρία Στέβαρτ μάτην παρεκάλει αὐτὴν νὰ κατακλιθῆ.

Ἐφαίνετο κατὰ φωνή, δὲν ἤκουεν ἢ τὰς ἐσωτερικὰς φωνάς, αἵτινες ὀμίλουν αὐτῇ, ἐνέπνεον αὐτῇ κινδυνώδη σχέδια.

Ἡ ἀγαθὴ κυρία ἔκρινεν ὅτι ἡ θέσις αὐτῆς ἦτο λίαν σοβαρὰ γινώσκουσα τὸν χαρακτήρα αὐτῆς προησθάνθη δυστύχημά τι, καθότι ἡ Σάρρα ἦτο ἱκανὴ νὰ προβῆ εἰς ἀπελπιστικὸν τι διάβημα, ὅπερ νὰ τὴν καταστρέψῃ.

Ἠρώτησεν ἑαυτὴν ἂν δὲν ἐθεώρει καθήκον τῆς νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κόμητα περὶ τῆς ἀνησυχίας καταστάσεως, ἐν ἣ εὕρισκετο ἡ σύζυγός του.

Ἄλλὰ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κόμητα δὲν ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς νὰ τῷ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλ-

μούς και να καταστρέψη ἀσφαλέστερον τὴν Σάρρα;

Ἡ ἡὼς κατέλαβεν αὐτὰς οὕτω, ἀμφοτέρας, ἐν φρικῶδι ἀταξίᾳ.

Ἡ Σάρρα ἐφαινετο συνελθοῦσα ὀλίγον.

Ἡγέρθη καὶ μετέβη εἰς τὸ παράθυρον. Ἐθεώρησε τὴν ὠχρὰν λάμπιν, ἥτις ἐλεύκανε τὸν σκοτεινὸν οὐρανόν, ἀφῆκε στεναγμὸν καὶ ἐτονθόρουσε:

«Ἦλθεν ἡ ἡμέρα!»

Ἐποίησε βήματά τινα τυχαίως ἐν τῷ θαλάμῳ καὶ ἔστη διανοουμένη.

— Σὺς παρακαλῶ, προσφιλές τέκνον μου, εἶπεν ἡ κ. Στέβαρτ, κατακλιθῆτε, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ὥραν, τὸ πρόσωπόν σας εἶναι ἐλεεινὸν καὶ δὲν εἴσθε διόλου εὐπαρουσίαστος.

Ἡ Σάρρα ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ὡς σημεῖον συναιδέσεως, καὶ ἀφεθείσα εἰς τὴν γραίαν φίλην της, ἐξεδύετο ὑπ' ἐκείνης ὡς παιδίον.

Κατεκλίθη, ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ της ἦσαν ἀνεωγμένοι, καὶ τοὶ ἀπήλασε φαινομένης τινος γαλήνης, μέχρι τῆς ὀγδόης ὥρας.

Ἦδη τὸ μέγαρον ἀντήχει ὑπὸ θορύβου καὶ κινήσεως· ἠθέλησε νὰ ἐγερθῆ.

Ἦτο πελιδνῆ.

Ἡ κ. Στέβαρτ δὲν ἀφῆκε τὴν θαλαμηπόλον νὰ εἰσέλθῃ· ἐφοβήθη μὴ ἡ φρικῶδης κατάστασις τῆς νεαρᾶς γυναικὸς προξενήσῃ ἔκπληξιν, καὶ παράσχη ἀφορμὴν σχολίων.

Τὴν ἐνέδυσεν αὐτὴ ἡ ἴδια, τὴν ἐκόσμησε διὰ τὴν τελετὴν καὶ διὰ τῶν ἐπιδαψιλευθεισῶν αὐτῇ περιποιήσεων τῆς ἀπέσπασεν ἕν ὠχρὸν μεϊδίωμα.

— Ὁ καλλωπισμὸς τῆς καταδίκου, ἐτονθόρουσε ἡ Σάρρα. Εἶτα ἐγένετο αὐθις κατηφῆς καὶ ἀνήσυχος.

Τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἡ δεσποινὶς Δεσυνὴ ἀφίκετο εἰς τὸ μέγαρον, ἔνθα ἔμελλε ν' ἀμφισθῆ δις, τὴν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν δημαρχίαν, καὶ τὴν ἐπαύριον εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐφοβεῖτο ἀπελπιστικὸν τι κίνημα τῆς Σάρρας.

Ἐγίνωσκεν ὅτι ἠπειλεῖτο, καὶ ἤθελε νὰ μειώσῃ τὸν ἐκ τούτου κίνδυνον.

Δὲν ἔπρεπεν ἡ ἐγκαταλελειμμένη νὰ λάβῃ καιρὸν ὅπως σκεφθῆ.

Τῇ δεκάτῃ παρὰ τέταρτον ὁ Πέτρος, ἐν μεγάλῃ στολῇ, ἀφίκετο, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὴν δημαρχίαν μετὰ τοῦ κόμητος καὶ τῶν μαρτύρων.

Ἡ κόμησσα ὄφειλε νὰ περιμεῖνῃ εἰς τὸ μέγαρον ἕως οὗ ἐπανεέλθωσι καὶ μετ' αὐτῆς τότε μεταβῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Μαγδαληνῆς.

Ἡ Σάρρα ἐφαινετο μὴ ἔχουσα συνείδησιν τοῦ ὅπερ ἔπραττε.

Ἐβιάδιζεν ὡς ἐν ὄνειρῳ.

Ἐφριξεν ὅτε ἤκουσεν ἠχοῦσαν τὴν ἐνδεκάτην ὥραν καὶ εἶπε, «τετέλεσται! ἠνώθησαν».

Ἐν τούτοις, εἰς αὐτὴν καὶ εἰς πάσας τὰς γυναῖκας, ἡ θρησκευτικὴ τελετὴ ἦτο ἡ ἔχουσα πλείονα σπουδαιότητα.

Ἀκούσας ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ μεγάρου τὴν τροχοδρομίαν τοῦ ἐπανάγοντος τὸ ζεῦγος ὀχήματος ἐσκίρτησε, καὶ παρασυρθεῖσα

ὑπὸ τῆς Στέβαρτ, κατῆλθεν, ἐρρίφθη ἀκνηδῶς ἐντὸς τῆς ἀμάξης καὶ μόνον παρατηρήσασα τὴν ἐκκλησίαν εὗρεν ὀλίγην διαύγειαν.

Ἡ καρδιά της ἔπαλλε σφοδρῶς. Προσεβλήθη ὑπὸ τῆς αὐτῆς εἰκόνας, ὑφ' ἧς ὅτε πρὸ δύο ἐτῶν εἶχεν ἔλθῃ ἐν λευκῇ ἱματισμῷ.

Ὁ κυανοὺς οὐρανὸς ἐξετείνεται ὑπεράνω τοῦ ἐκ φαιοῦ λίθου περιστύλου, ἡ αὐτὴ συνοδεία συνωστιζέτο ἐπὶ τῶν βαθμίδων ἀπληστος τοῦ νὰ θεᾶται, ὁ αὐτὸς τάπης ἀνήρχετο μέχρι τοῦ χοροῦ καί, διὰ τῆς ἀναπεπταμένης μεγάλης θύρας, ὁ βωμὸς ἐφαινετο ἀπαστρέπτων ὑπὸ φώτων, ἐνῶ οἱ μεγαλοπρεπεῖς τόνοι τοῦ ὄργάνου διέχρον εἰς τὸ ἐν κατανύξει ἰστάμενον πλῆθος τὸν ρυθμὸν τοῦ ἐπισήμου ἐμβατηρίου.

Πόσα συμβάντα τοῦ βίου ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, τῆς τόσῃ ὀλίγον μεμακρυσμένης ἐν τοσούτῳ!

Ἐπὸσαί τέρψεις, πάλαι, ἀπελπισίαι! Κύψασα ἐπὶ τοῦ βιβλιαρίου της προσεπάθησε νὰ μεταρσιωθῇ ἐν μελέτῃ.

Ἠτησεν ἐγκαρδίως παρὰ Θεοῦ νὰ εἰσβιβάσῃ ἐν τῷ τεταραγμένῳ αὐτῆς πνεύματι ἀκτίνα φωτός.

Ἐξωτερικῆς τις ἐκδήλωσις, ὕλικόν τι σημεῖον, δυνάμενον νὰ φανῆ ὡς οἰωνός, λέξις τις προφερομένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ἥτις ν' ἀποκρίνηται εἰς τὴν ἀπόκρυφον ἀγωνία της, καὶ θὰ ἐγκατέλειπε τὴν ἐκδίκησιν, θὰ παρητεῖτο τοῦ μίσους, θὰ ἐθυσίαζεν ἑαυτήν:

Οὐδὲν ὅμως ἐπληξε τοὺς ὀφθαλμούς της. Τὰ ἀγάλματα τῶν ἁγίων διετέλουν ἀκίνητα ἐπὶ τῶν στυλοβατῶν, οἱ ὕλοι τῶν παραθύρων δὲν ἐφωτίσθησαν ὑπὸ λαμπροῦ φωτός, τὰ πάντα ἔμειναν ἐν τῇ σκιᾷ.

Καὶ ἡ Σάρρα οὐδὲν ἄλλο εἶδεν ἢ τὸν Σεβεράκ παρὰ τῇ Λευκῇ φεύγοντα ἐσαι ἀπ' αὐτῆς, γινόμενον σύζυγον ἄλλης, εἰς ἣν ὤμυσε πίστιν.

Ἡ Σάρρα δὲν ἐδίστασε πλέον.

Ὁ οὐρανὸς ἐφάνη ὅτι συνωμότει κατ' αὐτῆς.

Ἐρρίφθη ὁ κύβος.

Ἐνδομύχως ἀνεφώνησε:

— Δὲν θ' ἀνήκη εἰς σέ! Ἐλαβες τὸν ἐραστὴν μου, θ' ἀρπάσω τὸν σύζυγόν σου!

Εἶχεν ἐπανεύρη νέον σθένος.

Τὰ τεταμένα μέχρι ρήξεως νεῦρά της ὑπεστήριζον αὐτήν.

Ἡδυνήθη νὰ μειδιάσῃ.

Ἐπέστη τὴν φοικαλέαν βάσανον τῶν συγχαρητηρίων καὶ ἐπανεῆλθεν εἰς τὸ μέγαρον γαληνία τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ φέρουσα πράγματι φρικώδη τρικυμία, τὴν φρικωδεστέραν, ἥτις ἀνετάραξέ ποτε ἀνθρώπινην καρδίαν.

Ὁ κόμης ἀπέφυγε μὲν τοῦ νὰ δώσῃ μεγαλοπρεπῆ τράπεζαν εἰς τιμὴν τοῦ γάμου τῆς ἀνεψίδας του, προσεκάλεσεν ὅμως τοὺς στενωτέρους φίλους τῆς οἰκογενείας μετὰ τὴν γαμοτελεσίαν νὰ λάβωσιν ἕν ποτήριον καμπανίτου.

Εἰς τοὺς πολυτελεῖς λοιπὸν τοῦ Καναλέλ θαλάμους ἐκλεκτὴ συναναστροφὴ συνήχθη περὶ τοὺς νεογάμους.

— Ὀλίγοι μὲν εἶναι οἱ συγκεκλημένοι, εἶπεν ὁ Πομπεράν, ἀλλ' ἐκλεκτοί.

— Τὸ ἀφρόγαλα, προσέθηκεν ὁ Le Lavinière.

Καὶ οὕτω διαλεγόμενοι οἱ δύο οὔτοι κύριοι κατηυθύνθησαν πρὸς τὴν τράπεζαν, πεπληρωμένην οὖσαν φιαλῶν, κυπέλλων καὶ βαρυτίμων ἄλλων σκευῶν, ὅπως πῶσιν ἕν ποτήριον καμπανίτου.

[Ἐπεταί συνέχεια].

Ι. Π. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΟΜΨΟΤΑΤΟΙ

ΚΑΙ

ΕΥΘΗΝΟΤΑΤΟΙ

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΕΙΣ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΤΩΜΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΚΟΡΙΝΝΗΣ»

Ὁδὸς Πραστείου ἀρ. 10.

ΕΞΕΛΑΘΘΗ

Ο Α' ΚΑΙ Β' ΤΟΜΟΣ

ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ:

ΙΑΤΡΟΥ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

Οἱ δύο οὔτοι τόμοι, ἀπαρτιζόμενοι ἐξ 80 φυλλαδίων

ΤΙΜΩΝΤΑΙ:

(ἐλεύθεροι ταχ. τελῶν)

Διὰ τοὺς ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις δραχμαὶς 4. Διὰ τοὺς ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ φράγκα χρ. 5.

Τυπογραφεῖον Κορίννης, ὁδὸς Πραστείου, ἀριθ. 10.